

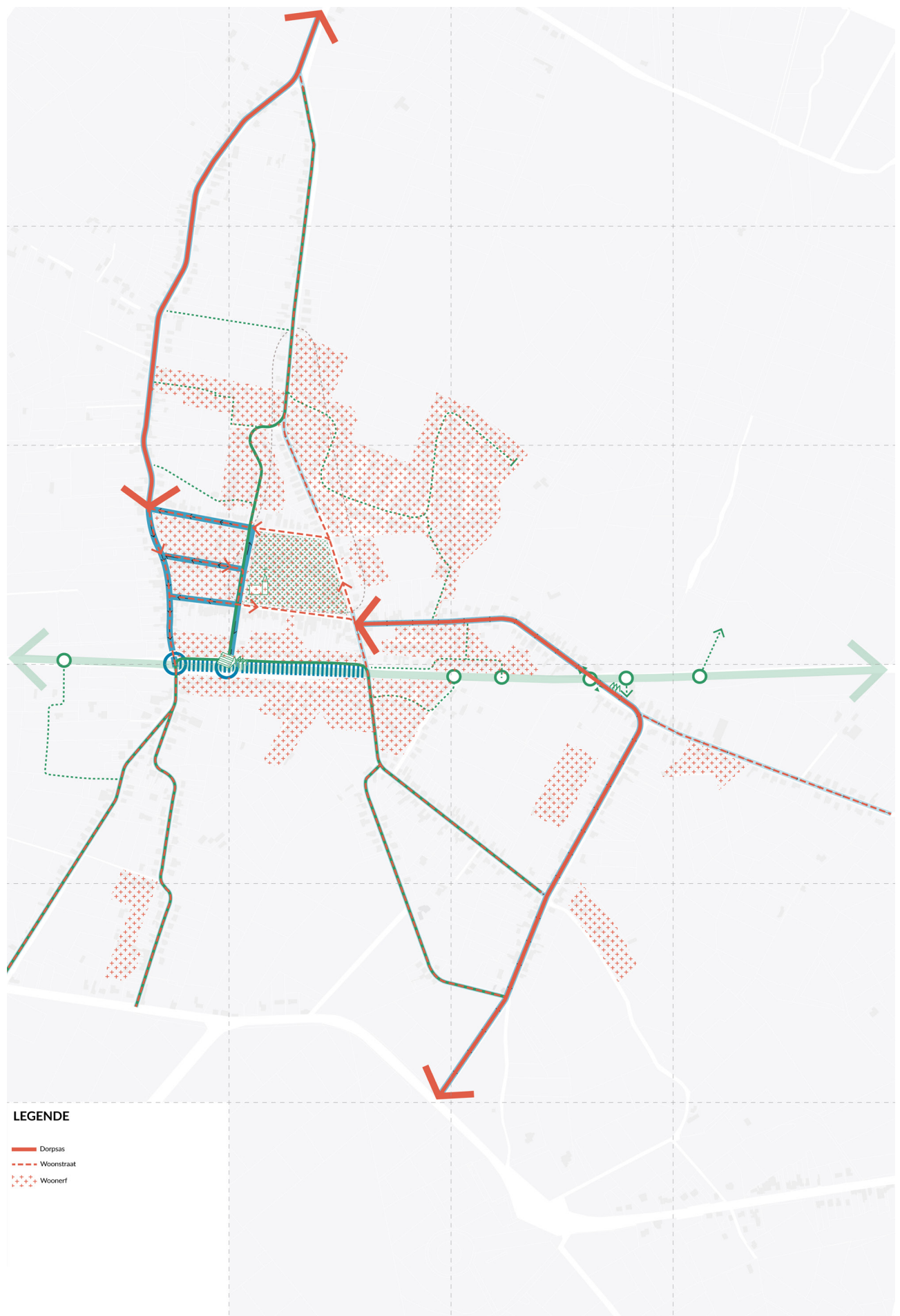
4. VIER KLIMAATROBUUSTE STRAATTYPES

Het combineren van de drie thema's gemotoriseerd verkeer, fietsverkeer en klimaat leidt tot een kaderplan voor klimaatrobuuste straten in Wijnendale. We onderscheiden vier klimaatrobuuste straattypes:

1. dorpsas
2. woonstraat
3. woonerf
4. specifieke straten bvb. G62

Voor elk van deze straten maken we een doorsnede en een beeld waarop de drie thema's samenkomen. Zo wordt duidelijk dat het beperken van ruimte voor gemotoriseerd verkeer, ruimte maakt voor traag verkeer en voor leefbaarheid en klimaat in Wijnendale.

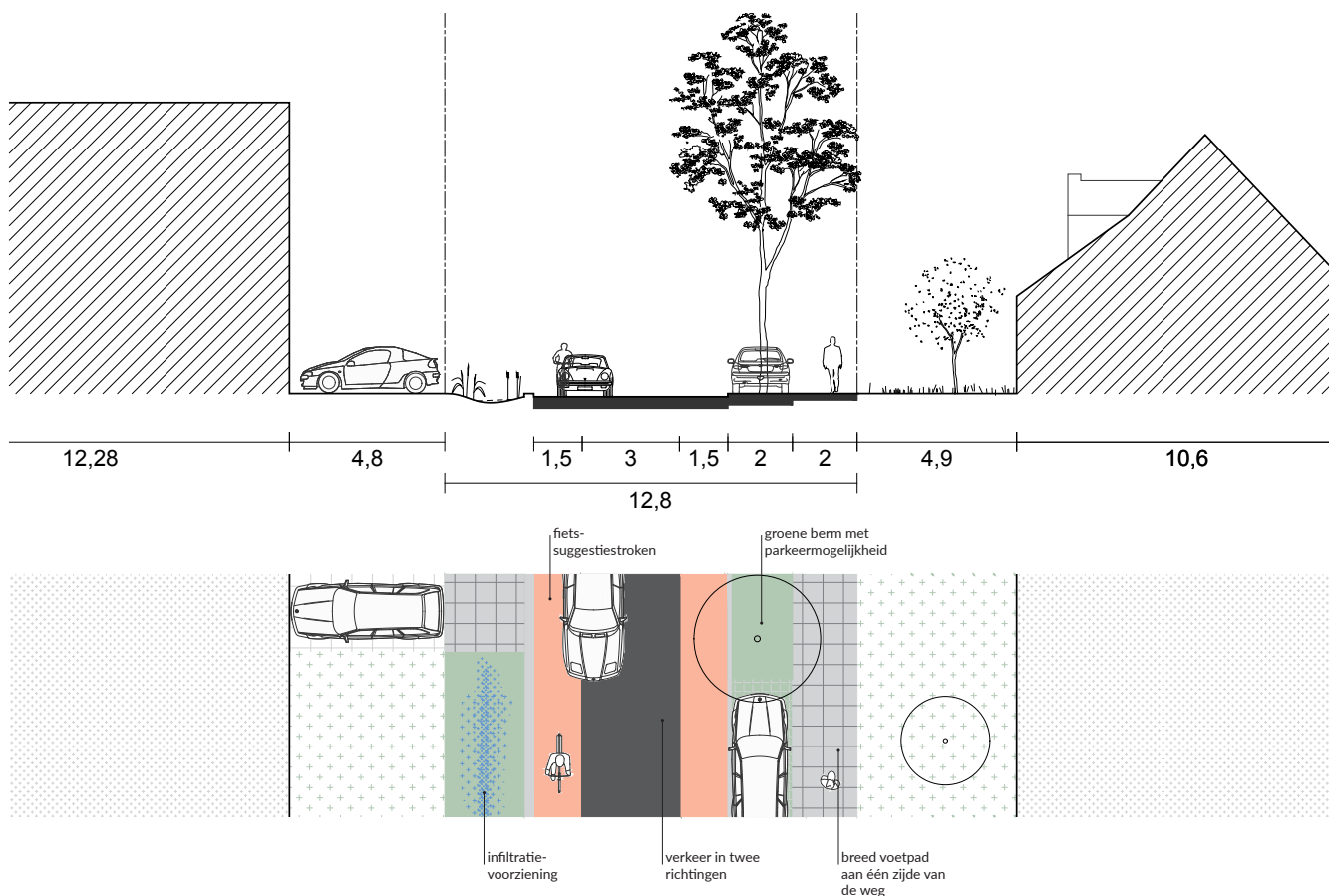
Opnieuw dient de nuance gemaakt te worden dat het masterplan vertrekt vanuit een ruimtelijk wensbeeld voor meer leefbare straten in Wijnendale. We willen niets vastklikken maar eerder een aanzet maken als vertrekpunt voor verder onderzoek.

DORPSAS

De Consciencestraat wordt als voorbeeld genomen voor het herinrichten van een dorpsas. Vandaag is de straat gedimensioneerd op maat van de wagen, met hoge snelheden tot gevolg. Om de snelheid te vertragen wordt de rijbaan bij een herinrichting op zijn minimum gedimensioneerd en gecombineerd met fietssuggestiestroken.

De dorpsassen zijn ook de toegangsassen tot Wijnendale dorp. Het nieuwe beeld van dit type straat zet dan ook in op algemene beeldkwaliteit voor het binnenrijden, -fietsen en -wandelen. Door het combineren i.p.v. het naast elkaar inpassen van verkeersstromen wordt de rijbaan versmald en ontstaat ruimte voor vergroening en parkeerplaatsen. Bomen en waterinfiltratievoorzieningen langs de rijbaan, stimuleren aangepast rijgedrag en kondigen ook het dorp aan. Zo worden de dorpsassen ook belangrijke groen-blauwe assen in de klimaatrobuuste dorpskern. Ook op privaat domein kan meegebouwd worden aan de straat door bvb. geveltuintjes en het ontharden van de vooruin.

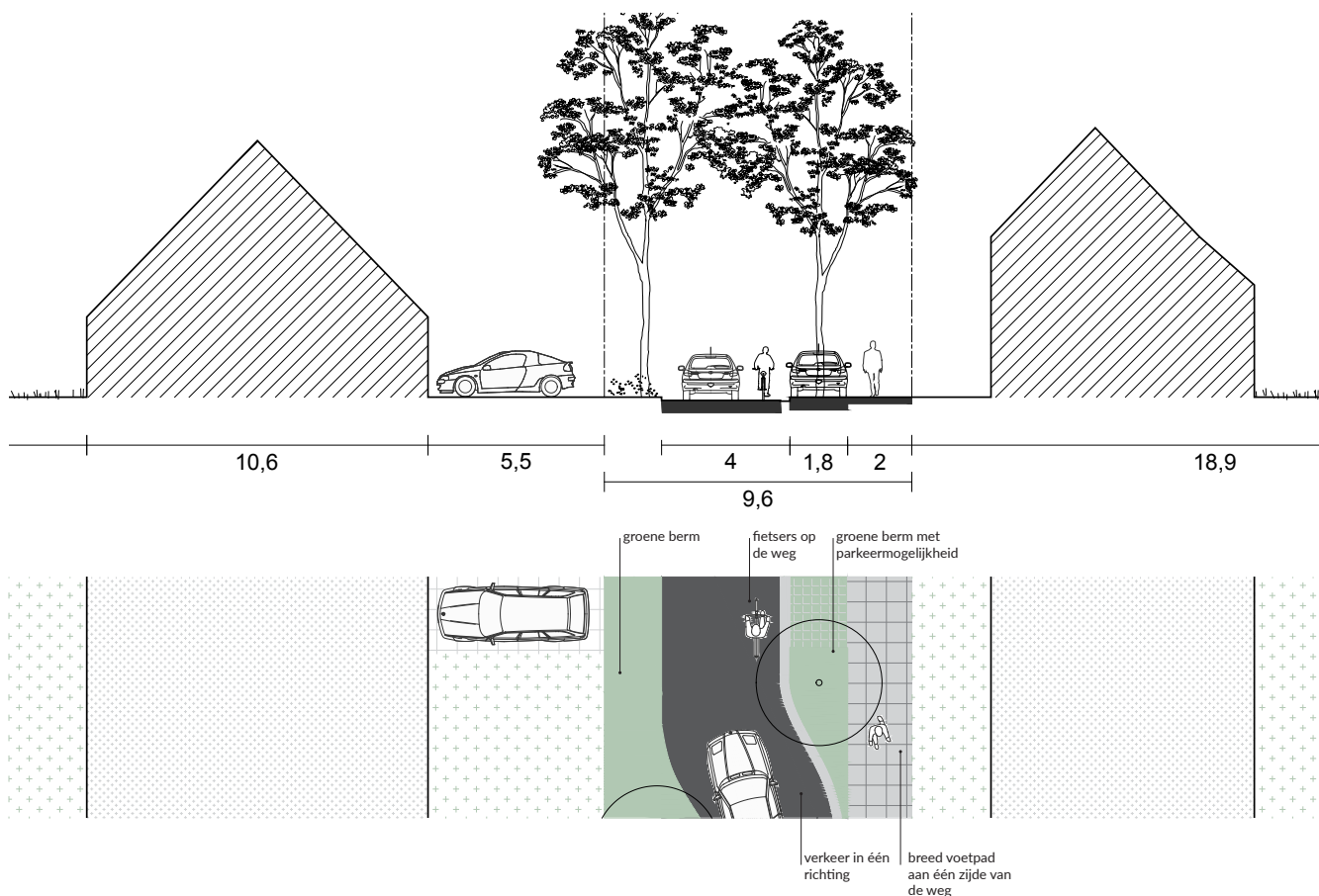

Consciencestraat Wijnendale

WOONSTRAAT

Voor het herinrichten van een woonstraat wordt de Wijnendalestraat als voorbeeld genomen. Woonstraten dienen voornamelijk voor de ontsluiting van woningen en het doorgaand verkeer van en naar woonerven. Leefbaarheid staat dus centraal. Door een herinrichting met as-verschuivingen, éénrichtingsstraten (waar mogelijk) of gedeelde ruimte voor fiets en voetganger wordt de snelheid vertraagd en het doorgaand verkeer ontmoedigd.

De woonstraten maken ook deel uit van een klimaatrobuuste kern. Binnen de as-verschuiving kunnen groenstroken en geschrante bomen het wegbeeld opwaarderen. Ook op privaat domein kan meegebouwd worden aan de straat door bvb. geveltuinjes en het ontharden van de voortuin.

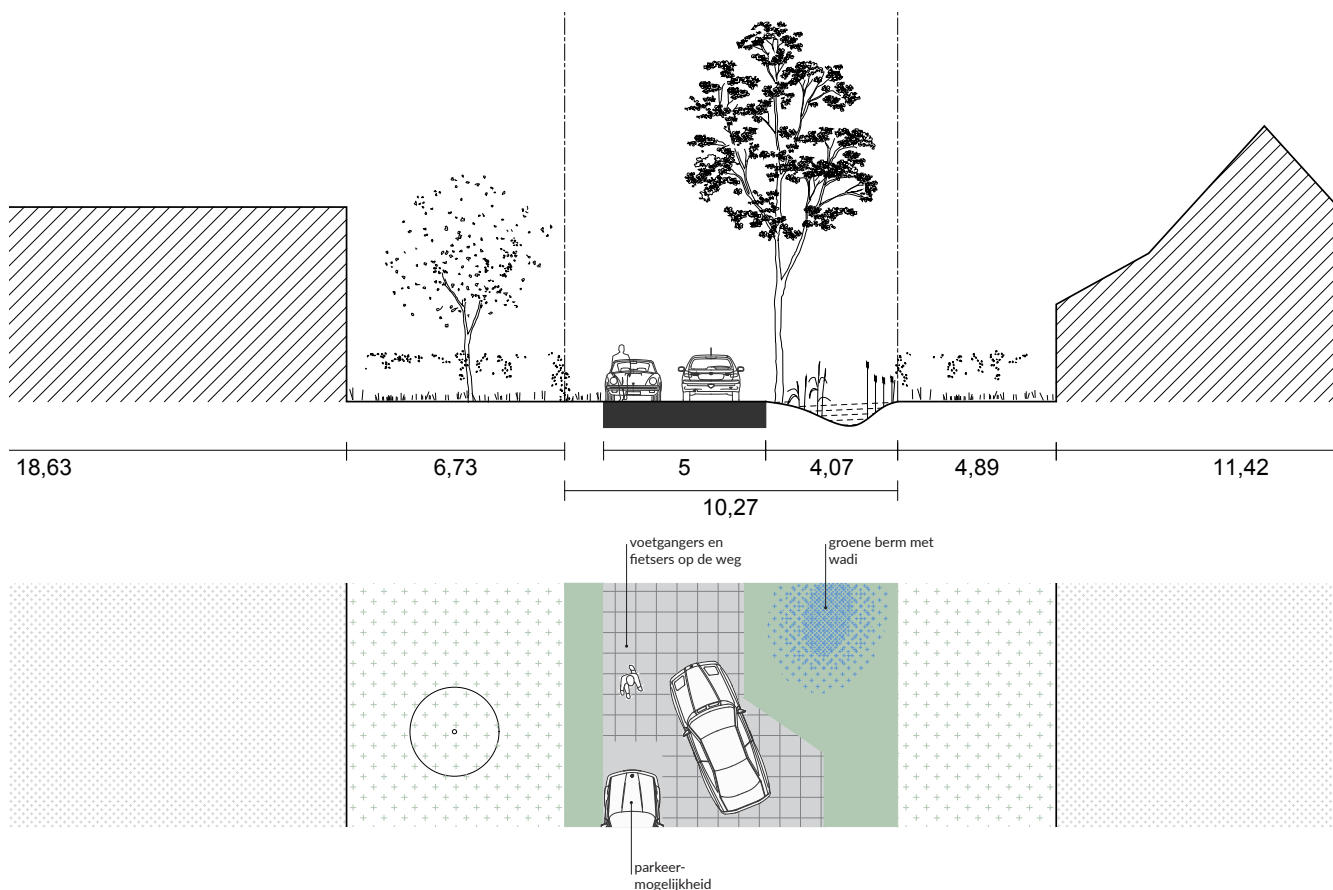

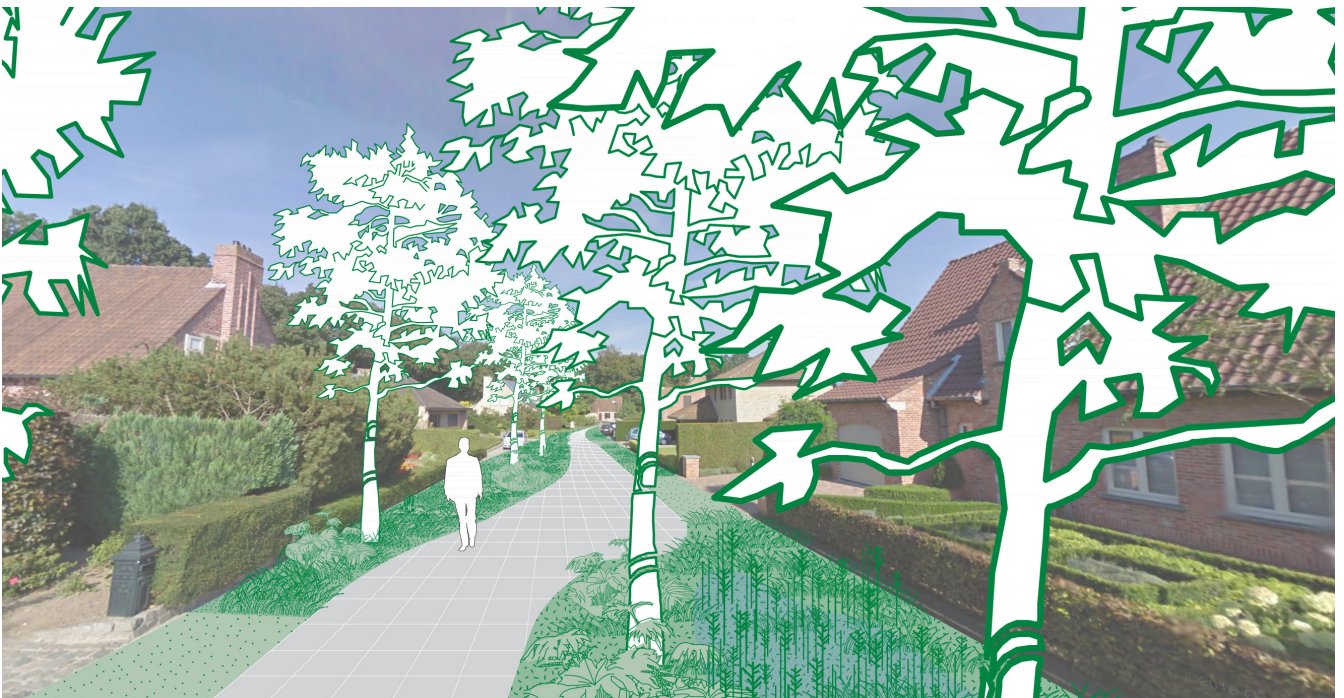
Wijnendalestraat Wijnendale

WOONERF

Tot slot nemen we de Mosselstraat als voorbeeld voor het herinrichten van een woonerf. Bij het herinrichten van een woonerf ontstaan enorme kansen voor het verhogen van de omgevingskwaliteit. Een shared space of gedeelde verkeersstraat vormt het verlengde van de woonomgeving voor wandelen, fietsen, spelen en het toekomen met de wagen. Hierdoor ontstaat ook ruimte voor vergroening en ontharding van het publiek domein. Een groene berm met wadi's vormt een opwaardering van het straatbeeld.

** Een herinrichting voorziet telkens voldoende ruimte voor de wagen om de woning te bereiken, een tegenligger te kruisen en keerbeweging te maken.*

Mosselstraat Wijnendale

SPECIFIEKE DORPSSTRAAT

Naast de drie breed inzetbare types klimaatrobuste straten zijn er een aantal heel specifieke straten die een ontwerp op maat vragen. Zoals :

- de omgeving van het dorsphart en de aansluiting op het publiek domein rond de kerk, en
- de Groene 62 en de opgave rond het versterken van het beeld van een groene parkruimte voor het dorp.

We werken de Groene 62 uit als voorbeeld van een specifieke straat.

GROENE 62

Ter hoogte van de diep ingesneden bedding lopen twee parallelle straten langs de G62: de Spoorwegstraat en de Guldensporenlaan. Gezien een aantal woningen enkel met hun tuin uitgeven op de Guldenvliesstraat -en dus geen toegang voor de wagen nodig hebben- ontstaan kansen voor een woonerf. Door het ontharden van de straat wordt de groene bedding als het ware verruimd over het talud. Via een karrespoor wordt doorgaand verkeer ontmoedigd en krijgt de fietser meer aandacht.

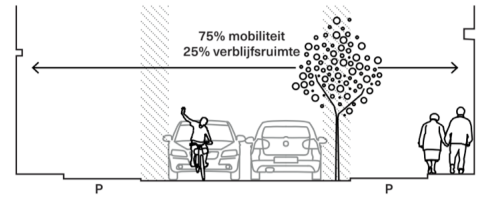
Guldensporenlaan Wijnendale

REFERENTIES

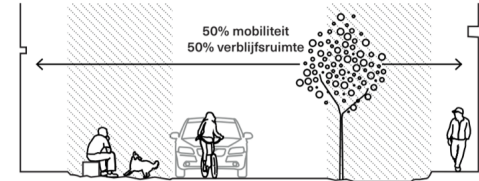
KLIMAATROBUUSTE STRATEN

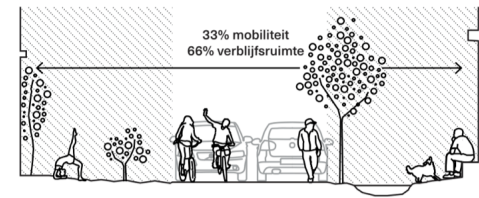
AFB. 01

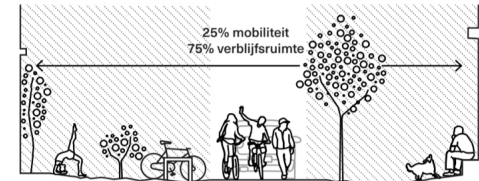
Ruimte die vrijkomt bij omvorming tot fietsstraat.

Ruimte die vrijkomt bij verwijdering van de parkeerstroken (vervanging door buurtparkeren).

Ruimte die vrijkomt bij omvorming tot een voetgangerszone.

Ruimte die vrijkomt bij omvorming tot een enkelrichtingsstraat.

AFB. 02

AFB. 03

AFB. 01
CAL METRE'S PATH - Charles Enrich
Studio - Gironella (Spanje)

AFB. 02
Ruimte die vrijkomt als
verblijfsruimte bij het beperken van
de ruimte voor mobiliteit.

AFB. 03
Ontharden van wegen. 1: Versmallen
wegprofielen tot strikt noodzakelijke
verharding 2: knippen van wegen
met geen of weinig adressen 3: meer
bomen en ander groen in de straten.
Referentie: Hertstraat en omgeving
Gent: (autovrij) woonerf.

REFERENTIES KLIMAATROBUUSTE STRATEN

AFB. 01

AFB. 02

AFB. 01
Klimaatstraat Antwerpen

AFB. 02
Klimaatstraat Wilrijk

AFB. 03
Ontharden van de dorpskern. 1:
Heraanleg van centrumpleinen
met ruimte voor water en
groen 2: Stelselmatig minderen
parkeerplaatsen en inzetten op
modal-shift
3: Verharding minimaliseren bij
nieuwe (woon)ontwikkelingen
of reconversie 4: Inzetten op
groendaken, geveltuinen en
groene voortuinen. Referentie (01)
Oostnieuwkerke Dorpskern (02)
Sint-Amandsplein Kortrijk

AFB. 03

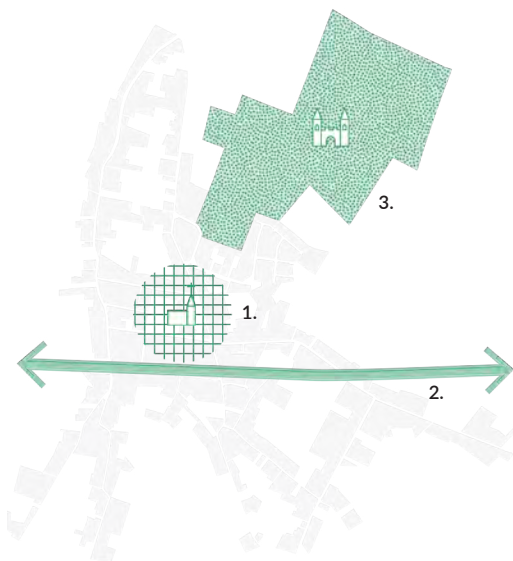
III. COMPLEMENTAIRE DORPSPARKEN

In het derde hoofdstuk zoomen we in op het landschap en de parken in Wijnendale. We benoemen drie complementaire dorpsparken. Ze bieden elk op een andere manier een meerwaarde voor de Wijnendalenaar.

Het 'kerkplein' en bij uitbreiding de publieke ruimte van het dorps hart biedt kansen voor een groen dorpspark waar ontmoeting centraal staat.

Aansluitend kan de Groene 62 meer zijn dan een functioneel fietspad naar Torhout maar ook een gedeelde ruimte voor het dorp met een aantal bijzondere plekken.

Tot slot benoemen we ook het Kasteeldomein d'Aertrycke als dorpspark. Het domein is verder gelegen van de dorpskern maar vormt vandaag al een enorme landschappelijke kwaliteit voor het dorp. We onderzoeken hoe we het domein meer kunnen verankeren aan het dorp als een kasteelpark, met doorzichten en verbindingen.

(1) Groen dorps hart (2) Groene 62 (3) Kasteelpark

1. GROEN DORPSHART

Vanuit de bewonersavond en de wandelkaarten kwam de nood aan een centraal dorpspark sterk naar voor. Hoe kunnen we een kwalitatieve plek ontwerpen om te ontmoeten in het dorp, niet alleen voor kinderen maar ook voor jongeren en ouderen?

GROENE KERKTUIN

Vandaag domineert de wagen in de zone rond de kerk. De parkeerruimte is inefficiënt georganiseerd met een heel verhard en mineraal 'kerkplein' tot gevolg. Het schrappen en herorganiseren van parking binnen het bouwblok biedt kansen voor vergroening. Hierdoor komt de zone rond de kerk vrij voor het inrichten van een groene kerktuin. Dit wordt verder onderzocht in het hoofdstuk 'dynamisch dorpshart'.

Ook de heraanleg van de straten vormt een hefboom om te ontharden, vergroenen en herstructureren. Zo biedt het omleiden van de wagen in één richting rond het bouwblok kansen om de Kloostersstraat te vergroenen met een grotere terrasruimte aan het dorpscafé op de hoek. Deze groene as vindt vervolgens aansluiting op de G62 en de nieuwe Viven-do-wijk. Als fietsas koppelt ze het hele dorp aan de parochiezaal, de school, de kerk en zo ook het hele dorpshart.

EVENEMENTEN

De dorpskern is ook het kloppend hart van het verenigingsleven in Wijnendale. In de zone rond de kerk worden heel wat evenementen georganiseerd: de kermis en kerstmarkt, het KA-DANS festival, occasionele pop-ups of buurtfeesten... Ook het grasveldje van de Chiro wordt jaarlijks met een grote tent ingenomen. In de denkoefening rond het dorpshart is voldoende (half)verharde ruimte cruciaal voor deze evenementen, en kan een vernieuwde dorpsomgeving ook nieuwe evenementen stimuleren.

GROENE SPEELPLAATS

Vandaag staan het multi-sportveldje, het Chiroveld en de speelplaats van de school los van elkaar. Het nieuwbouwproject voor de school biedt kansen om meer synergie op te zoeken. Zo kan de speelplaats ook gebruikt worden in het weekend voor de Chiro. Breed gebruik biedt voordelen voor sociale controle maar ook voor onderhoud. Ook ruimtelijk stellen we voor kansen op te zoeken voor win-wins en gedeeld gebruik. Zo kan het vergroenen van de speelplaats en het slim schakelen ook een kwaliteitswinst maken voor de buitenruimte van de parochiezaal. Het vergroenen van de twee toegangen en de ruimte voor de school draagt dan weer bij tot 'de groene doorsteek'.

ACTIEF SPEELVELDJE

Daarnaast hebben zowel Chiro als school nood aan een overdekte buitenruimte. In het hoofdstuk dorpshart gaan we verder op zoek hoe we een overdekte buitenruimte kunnen inpassen in het bouwblok. Tot slot biedt het schakelen van het multi-sportveldje (dat vandaag naast de kerk ligt) ook kansen om een betekenisvolle ontmoetingsplek te worden. Deze plek kan mee opgeladen worden door een aantal skatetoestellen (van het stadscentrum) die herverdeeld worden over de verschillende wijken.

DORPSPARK

Het oostelijk deel van het dorpshart wordt vandaag ingenomen door het familiebedrijf Vanhulle. Op termijn kan hier een reconversie gebeuren met woonontwikkeling. Gezien de strategische ligging van de site zullen daarbij zwaardere kwaliteitseisen gesteld worden voor het ontwikkelen van een sterker publiek domein voor het dorpshart (cfr. hoofdstuk 'minder en beter bouwen').

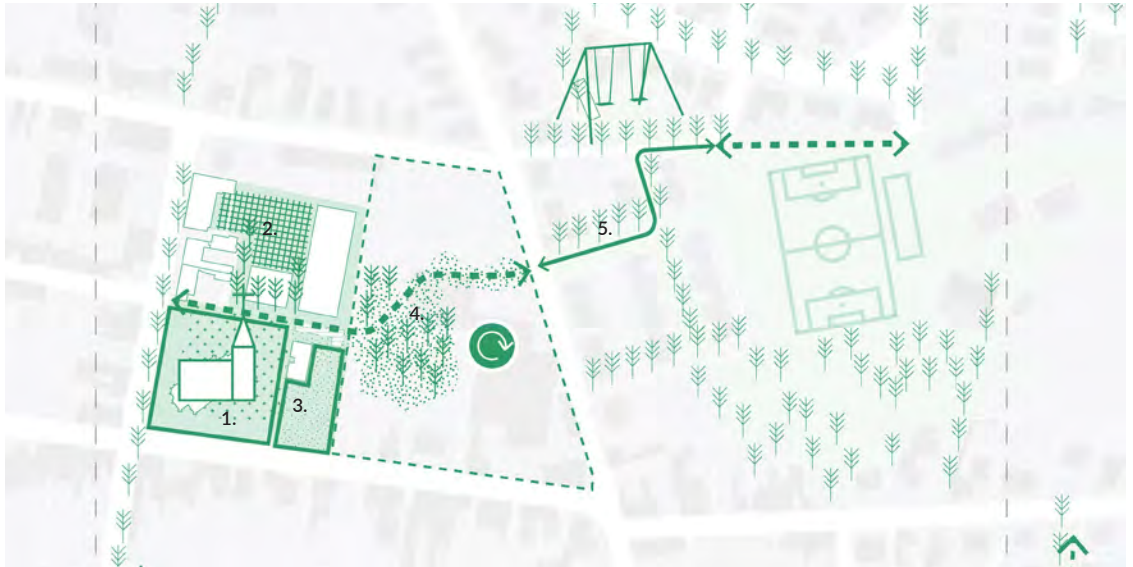
De grote bomen centraal op het perceel bieden kansen voor het ontwikkelen van een ontmoetingsplek in het groen. Ook het doorsteken vanuit het kerkplein naar de groene doorsteek is een belangrijk principe in het ontwerp van de publieke ruimte. Een centraal dorpspark dient samen onderzocht te worden met de opgaves voor de bebouwde ruimte in het dorpshart. In het hoofdstuk 'dynamisch dorpshart' gaan we hier dieper op in.

GROENE DOORSTEEK

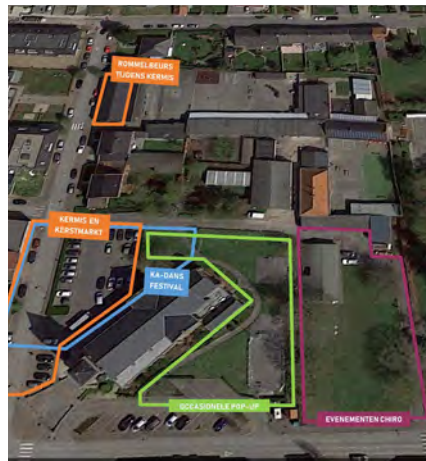
Ten oosten van het groene dorpshart geven een aantal dwarse doorsteken toegang tot de nieuwe verkavelingswijk Sparrenveld, het achterliggende speelpleintje met petanquebanen en het voetbalveld met kantine. Deze voorzieningen vormen samen een soort groene vinger naar het dorpshart.

Een trage verbinding langs het voetbalveld biedt kansen om deze groene vinger uit te breiden richting de verkavelingswijk Blomme en het kasteeldomein d'Aertrycke. Een tweede missing link is de doorsteek op de Vanhulle-site. Zo ontstaat een volledig groene autoluwe zone naar de school, de Chiro en de kerk voor o.a. schoolgaande jeugd.

GROEN DORPSHART ALS DORPSPARK

AFB. 01

AFB. 02

AFB. 01

1. kerktuin
2. buitenspeelruimte
3. actief speelveldje
4. dorpspark
5. groene doorsteek

AFB. 02

Kerkplein. (a) Verharde en autogedomineerde ruimte, opgave voor de beeldkwaliteit van de dorpskern. (b) Veel evenementen op en rond het plein.

AFB. 03

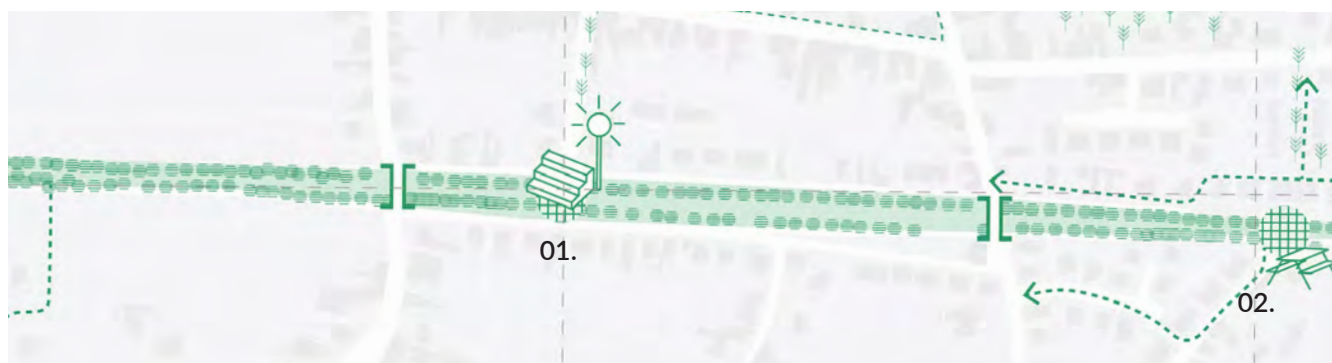
Klimaatsspeelplaats. VBS KBK Sint-Paulus - Kortrijk - Studio Basta & Fris in het Landschap.

AFB. 03

2. GROENE 62

Als tweede dorpspark komt de G62 in beeld. De fietsverbindingen tussen G62 en dorpskern die benoemd werden in hoofdstuk 2 vormen een aanleiding om na te denken over verblijfskwaliteit. Hoe kunnen we deze schakelpunten opwaarderen en verbijzonderen tot aankondiging van het dorp en verblijfsplek voor de buurt?

01. GULDENVLIESLAAN

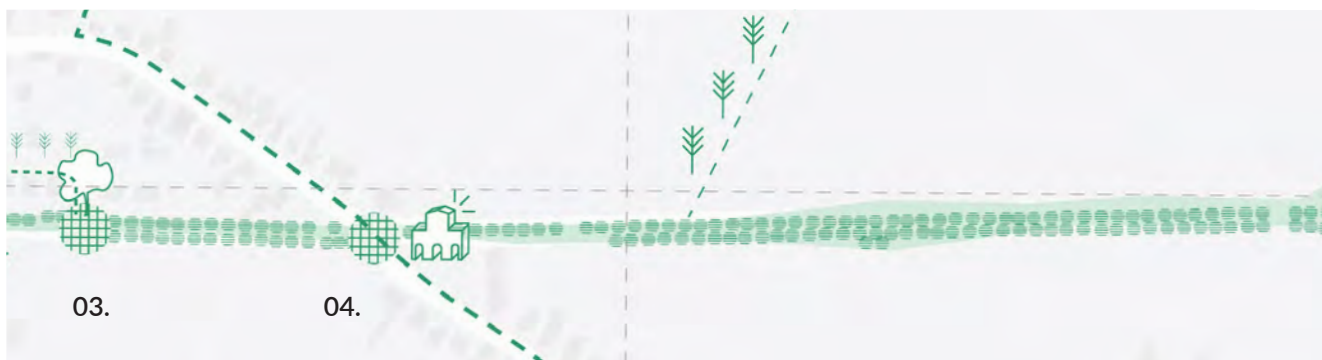
Waar de Groene 62 door het plateau van Wijnendale snijdt ontstaat een soort microklimaat (ongeveer) 8 meter onder het maaiveld en tussen groene taluds met grote bomen. Deze intieme ruimte ligt op een steenworp van de dorpskern maar is vandaag enkel toegankelijk via smalle trapjes aan de bruggen.

Een trap op het talud kan een directere link maken naar de dorpskern voor voetgangers en ook een aankondiging vormen van het dorp langs de recreatieve as. Fietsenbeugels aan de trap promoten het pauzeren langs de Groene 62 en het maken van een ommetje in Wijnendale. Boven op het talud sluit de trap aan op de Guldenvliesstraat en vormt een bijzondere plek samen met het cafeetje (vandaag niet in gebruik).

02. IJZERENWEGSTRAAT

Vandaag bestaat er al een fietslink tussen de pijpenkop aan het einde van de IJzerenwegstraat en de G62. Het olifantenpad naast het fietspad doet vermoeden dat deze link vaak gebruikt wordt en ondergedimensioneerd is. Door een flauwere helling en een breder fietspad naar de G62, kan de link naar het dorp (verder via de Smissestraat) versterkt worden.

De grote verharde oppervlakte biedt kansen voor vergroening en ontharding. Een bank en een wadi zouden net als de Consciencestraat de toegang tot het dorp kunnen markeren en verblijfskwaliteit toevoegen.

03. CONSCIENCEWIJK

Ter hoogte van nr.3 komt een verbinding naar de nieuwe wijk in de Consciencestraat. Deze nieuwe link is vandaag al opgenomen in de plannen voor de verkaveling. Heel concreet ontstaan kansen om bij de aanleg van de wijk, de (vrije forse) helling voldoende kwalitatief en vlot in te richten voor de fietser als link door de wijk via de Guldensporenstraat naar het dorp.

De zeer grote en mooie boom wordt behouden en markeert deze toegang naar het dorp. Een bank kan daarbij een kleine buurtplek maken onder de boom, met zicht op de prachtige landschapskamer met knotwilgen aan de overkant van de G62.

04. CONSCIENCESTRAAT

De Consciencestraat maakt vandaag de link tussen de G62 en de dorpskern. Het kruispunt verdient extra aandacht door het conflict tussen de drukke invalsweg voor auto's en de toegang naar het dorp. Het in de voorrang brengen van het fietspad zou hier de nodige duidelijkheid kunnen brengen voor fietser en automobilist.

Ook hier ontstaan kansen voor het verbijzonderen van de toegang tot het dorp. Het pleintje voor het station is vandaag een grote verharde parking met een verlaten kiosk. Door het vergroenen en herinrichten wordt deze plek een schakel voor de kastelenroute, de G62 en het cafeetje.

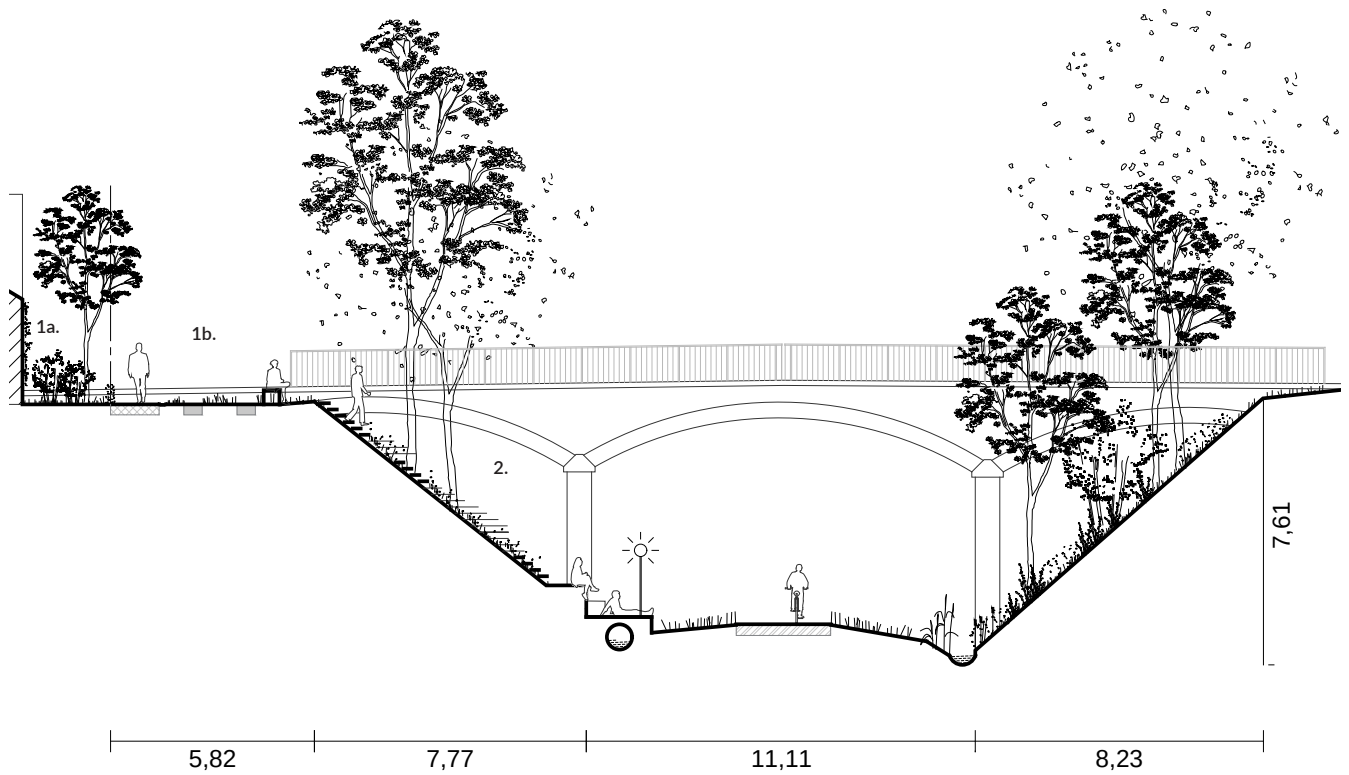
ZOOM OP DE G62

In de bedding van de G62 komen een aantal uitspraken van voorgaande thema's samen. Op beeld en snede worden de verschillende ingrepen aan elkaar gekoppeld.

(1) De Guldensporenlaan maakt deel uit van de dorpsfietsstructuur (p. 48-49). De 'specifieke dorpsstraat' wordt voorzien van een karrespoor (1b) die tegelijk meer ruimte geeft aan de fietser en vergroening.

(2) Ter hoogte van de Guldenvliesstraat voorzien we een schakelpunt tussen G62 en het dorp. Dit schakelpunt wordt opgewaardeerd tot verblijfsplek als deel van de G62 als dorpspark. Een publieke trap maakt de verbinding tussen de lager gelegen groene bedding van de G62 en de hogergelegen Guldenvlieslaan. Het talud van de G62 is op veel plekken steil en onstabiel. De trap komt dus idealiter los van het talud als een zwevende constructie. Zo kan ondanks de technische randvoorwaarden een kwalitatieve publieke plek gemaakt worden. Aan de voet wordt een massieve structuur ingepast die een plek markeert en behalve als trap ook als bank, tribune, picknickplek, fitnessplek... functioneert.

- 1a. vergroenen van de gevels
- 1b. karrenspoor
- 2. publieke bank slingert over het talud i.f.v hoogteverschil

REFERENTIES G62-PARK
PUBLIEKE RUIMTE OP EEN HELLING

AFB. 01

AFB. 02

AFB. 03

AFB. 01
Brede trap. Koningin Maria
Hendrikapark - Oostende (BE) -
Technum

AFB. 02
Balustrade en zitbank. Technum L'île
Verte - Lausanne (CH) - Grue

AFB. 03
Park van de G62 als
ontmoetingsplek. bron: Floris van
der Poel

G62 t.h.v. Guldenvlieslaan, Wijnendale

1. publieke bank aan de voet van het talud markeert de dorpskern, en doet dienst als trap, picknickplek, tribune, fitness... (zie afb. 02)
2. aankondiging van het dorp bvb. lichtpunt, infopunt...
3. licht, zwevende trapconstructie maakt verbinding met de Guldenvliesstraat (zie afb. 01)

3. KASTEELPARK

Van de twee kasteeldomeinen aan de rand van Wijnendale maakt het domein van d'Aertrycke het meest deel uit van het dorp. Het domein van Wijnendale is afgescheiden door de N33 en vormt meer een recreatieve pool voor de regio. De wandelkaarten bevestigen deze analyse; het domein werd vaak aangehaald als een plek waar graag gewandeld en gefietst wordt. Hoe kunnen we het kasteeldomein d'Aertrycke nog meer inzetten als landschappelijk park voor het dorp?

WANDELEN

Vandaag wordt het park verbonden met het dorp via een aantal recreatieve trajecten: bovenlokaal zoals de Kastelenroute, maar ook via een netwerk van trage wegen en kleine doorsteken. (1) De Kastelenroute wordt door Westtoer vernieuwd om meer met het fietsnetwerk samen te vallen. Daarnaast heeft de Provincie ook (2) een nieuwe verbinding aangelegd tussen de G62 en het park langs een opengewerkte Moubek. De Kastelenroute wordt mogelijks op termijn langs deze route omgeleid. Het verbijzonderen van de ingangen naar het park, verhoogt de zichtbaarheid van het park.

SPELEN

Vandaag zijn al een aantal spelelementen aanwezig in het kasteeldomein: (3) het speelbos aan de Wijnendalestraat en (4) de avontuurlijke spelelementen vlakbij het kasteel. Het kasteeldomein d'Aertrycke is in eigendom van de Provincie wat vandaag een troef is in het realiseren van projecten voor het bos samen met de stad (cfr. speelbos en spelelementen). Dit biedt ook kansen om het speelbos verder te ontwikkelen, om het ook beter zichtbaar en kenbaar te maken. De provincie voorziet eind augustus 2021 bijkomende (5) zit- en spelelementen in het park.

WONEN

De woningen die vandaag grenzen aan het park volgen vandaag voornamelijk de logica van de verkaveling en staan los van de prachtige omgeving waar ze aan grenzen. Het vergroenen van de straten maakt het wonen meer specifiek op deze plek, en trekt het bos als het ware door in de wijk (cfr. hfdstk 'klimaatbuurste straten').

We zien kansen ook om hier de bebouwing veel meer te richten naar het groen en te koppelen aan trage doorsteken of ingangen van het domein. Hierdoor kan ook nagedacht worden over het samennemen van twee kavels en het introduceren van andere typologieën om vanuit de rand mee te bouwen aan het kasteelpark. De koppeling van de wijk met het landschap verhoogt de bewustwording vanuit de wijk maar ook de woonkwaliteit in de wijk. De bouwopgave voor Wijnendale wordt verder onderzocht en in beeld gebracht in het hoofdstuk 'minder en beter bouwen'.

wandelen

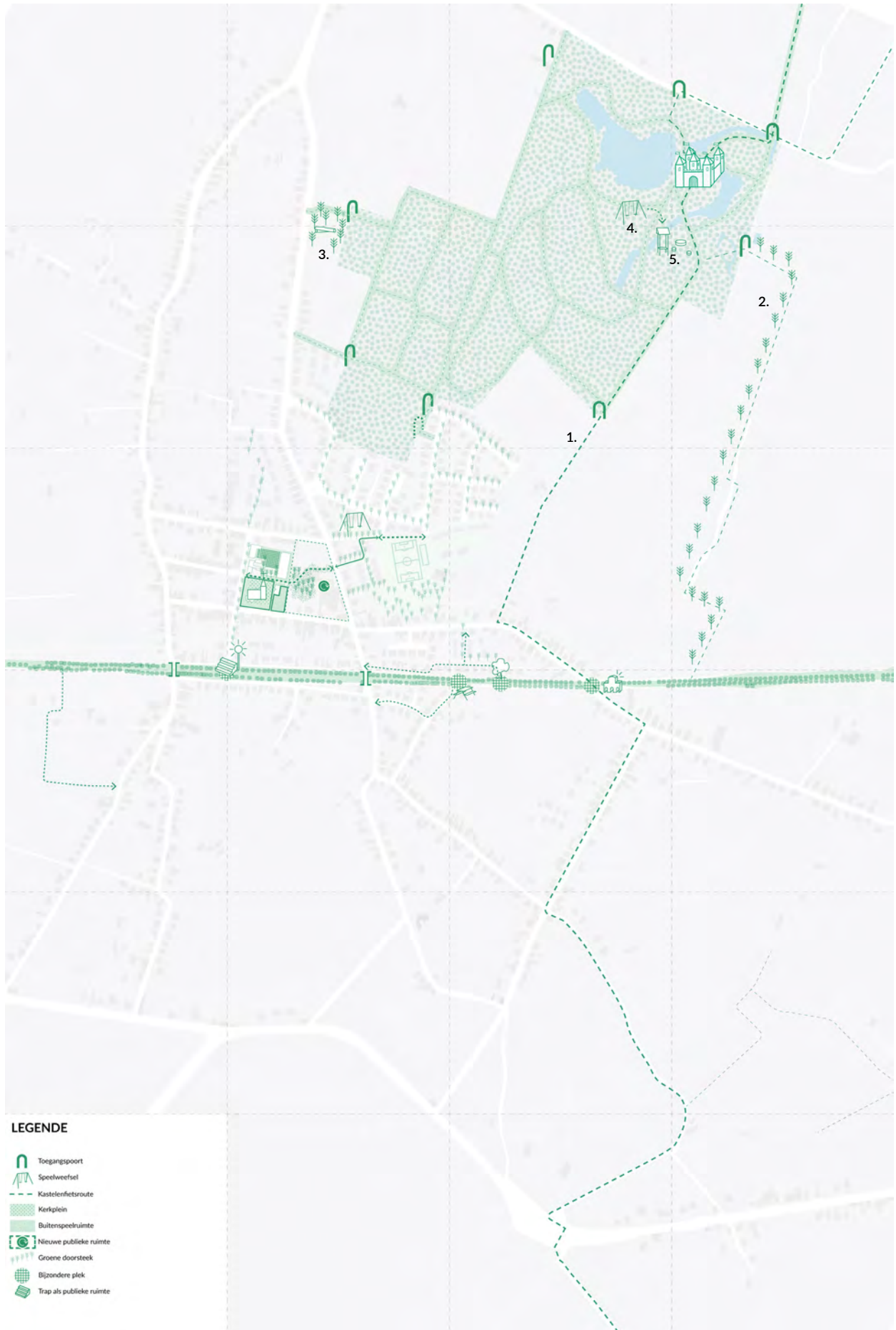

spelen

wonen

KASTEELDOMEIN D' AERTRYCKE
ALS DORPSPARK

IV. MINDER EN BETER BOUWEN

Het vierde hoofdstuk zoomt in op de bebouwde omgeving van Wijnendale en de uitdagingen en kansen voor het bouwen in de toekomst.

We willen dat Wijnendale een karaktervol dorp blijft. Het karakter van het dorp staat vandaag echter enorm onder druk door woonontwikkelingen die de open ruimte innemen. Om de identiteit van het dorp te bewaren is een verdere groei in aantal wooneenheden niet wenselijk. We willen enkel nog groeien in kwaliteit en bouwen aan landschappelijke en publieke meerwaardes voor het dorp. In dit hoofdstuk worden een aantal strategieën benoemd die de identiteit van Wijnendale versterken.

1. MINDER BOUWEN

De laatste jaren is Wijnendale snel gegroeid. Verschillende grotere projecten hebben het beeld van het dorp sterk gewijzigd. Een duidelijke strategie moet handvaten bieden om meer sturend om te gaan met de ontwikkelingsdynamiek in het dorp. Inzetten op een groei van de bevolking is daarbij niet langer aan de orde. De (beperkte) resterende groei van de stad Torhout (cfr. prognoses) voor de komende decennia wordt beter ingezet in de stadskern van Torhout dan in Wijnendale.

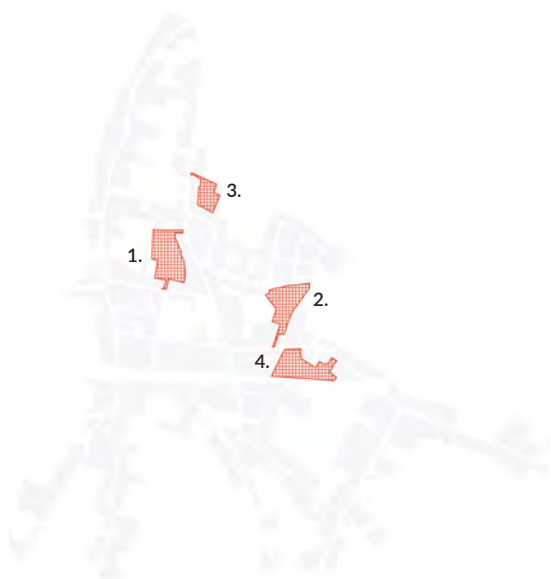
RECENT STERK GEGROEID

In Wijnendale zijn de voorbije jaren een aantal grote woonprojecten bijgebouwd. Ook de komende jaren worden nog een aantal grote plannen gerealiseerd. Het bebouwen van greenfields in het dorp heeft zo het beeld van het dorp zeer sterk veranderd. De link met het landschap is verminderd, de openheid staat onder druk, de kleinschaligheid van het dorp transformeert stelselmatig. Zowel in de bevraging met de wandelkaart als op de co-creatiweek is die tendens benoemd als belangrijke bedreiging voor het dorp.

- 'Stoppen met bouwen in Wijnendale' (x8)
- 'Laatste jaren veel nieuwbouwprojecten' (x4)
- 'Aantal wooneenheden beperken in dorpskernen' (x1)
- 'Meer groen ipv volbouwen' (x1)

De toename van het aantal inwoners vraagt ook aanpassingen aan het dorp op vlak van voorzieningen, mobiliteit,... Dit biedt zowel kansen - bv. voldoende dynamiek voor een buurtsupermarkt - als bedreigingen: de capaciteit van de school wordt te klein, de mobiliteitsdruk op het dorp verhoogt, ... Elke nieuwe woning betekent immers minstens één extra wagen. Ook dit pleit voor een stop op de groei van het dorp. De vele wagens die gepaard gaan met deze groei, overstijgen de draagkracht van het dorp.

Voor zowel kansen als bedreigingen is er een duidelijke vraag naar een strategische visie over het bouwen in de toekomst. Het bewaken van de identiteit van het dorp staat daarbij centraal. Het versterken en uitbouwen van Wijnendale als landschappelijk dorp in de onmiddellijke omgeving van de stad Torhout moet het vertrekpunt zijn. Dat betekent stoppen met aansnijden van de open ruimte, het vrijwaren van doorzichten naar het landschap, kortom inzetten op verwevenheid tussen landschap en dorpskern.

Geplande woonprojecten Wijnendale

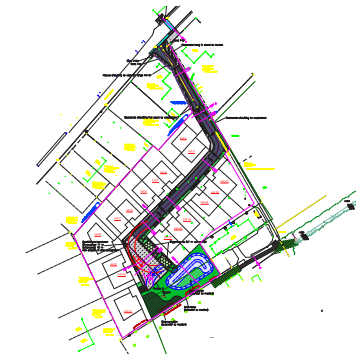
(1) WUG Camiel Meysmanstraat	59 WE
(2) WUG Bliekstraat-Consciencestraat	34 WE
(3) Wijnendalestraat Danneels	17 WE
(4) Covemaeker - Consciencestraat	40 WE
totaal	150 WE

1. WUG Camiel Meysmanstraat - gepland, plannen in ontwikkeling

2. WUG Blikstraat-Consciencestraat - bijna gerealiseerd

3. Wijnendalestraat Danneels - gepland

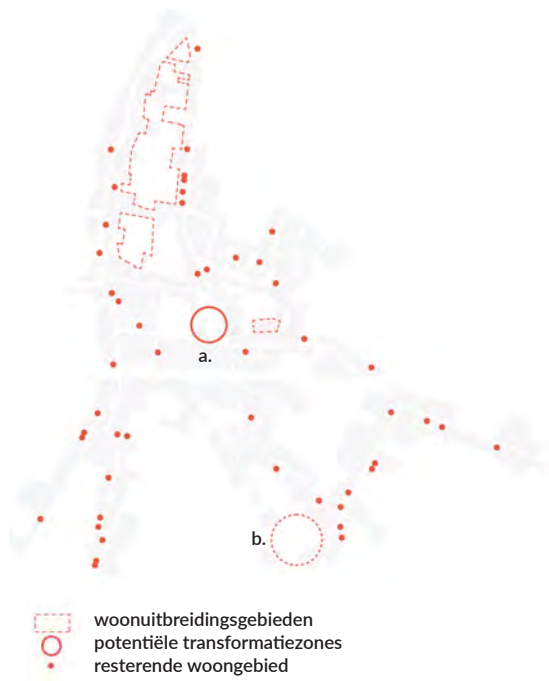

4. Covemaeker - Consciencestraat - infra gerealiseerd, klaar voor bouw van nieuwe woningen

NIET VERDER GROEIEN

De huishoudensprognose voor Torhout voorspelt een stijging van het aantal huishoudens voor de komende 10 jaar. Rond 2032 zwakt deze toename af tot min of meer een stagnatie. De stad wil deze laatste groei strategisch inzetten in functie van kernversterking van de compacte stadskern (cfr. ambitie Bouwmeesterscan Torhout en GRS). Groeien in de stadskern biedt kansen om te wonen nabij het grote voorzieningen-aanbod, nabij de eigen werkplaats, of vlakbij het station om meer duurzaam te pendelen of te verplaatsen. Die kansen zijn te beperkt in Wijnendale zelf. Los van de impact op de identiteit is ook de context van het dorp niet geschikt voor een duurzame verdichting (genereert veel verplaatsingen en biedt weinig alternatieven voor de wagen).

De noordelijke woonwijken van Torhout zoals Wijnendale moeten dus geen extra groei opnemen. Het afvlakken van de investeringsdynamiek voor deze perifeer gelegen woon-gebieden verlegt de focus van kwantiteit naar kwaliteit. Een strategie voor het bouwen in de toekomst vertrekt van de stelling dat Wijnendale niet verder mag groeien. Ze benoemt kansen om beter te wonen, beter te bouwen, maar zeker niet meer. We onderscheiden drie verschillende situaties waaraan we een duidelijk principe koppelen:

WOONUITBREIDINGSGEBIEDEN

Gezien er geen nood is aan bijkomende woningen en we geen extra open ruimte willen innemen, kunnen de woonuitbreidingsgebieden geschrapt worden. Deze nog onbebouwde WUG'en bestaan voornamelijk uit grote groene binnengebieden. Het onbebouwd laten is cruciaal voor de woon- en leefkwaliteit van omwonenden. Enkel het WUG Camiel Meysmanstraat wordt nog aangesneden door de sociale huisvestingsmaatschappij Vivendo.

RESTERENDE WOONGEBIED

Gezien we niet verder willen groeien wordt voor onbebouwde percelen in het woongebied een eerder behoudsgezinde aanpak voorgesteld gestoeld op het basisprincipe "één perceel = één wooneenheid". Het bouwrecht mag dus uitgeoefend worden, maar er mag niet verdicht worden. Ook bij het verbouwen van een woning mag in regel enkel één gezinswoning per perceel worden gerealiseerd.

POTENTIËLE TRANSFORMATIEZONES

We benoemen twee potentiële transformatiezones in het dorp. In deze zones is extra bebouwing denkbaar, als er een meerwaarde wordt gerealiseerd voor het dorp (cfr. Beter Bouwen)

a. Site Vanhulle. Vandaag is het lijnzaadbedrijf nog in werking, maar heeft ook op andere locaties bedrijvigheid. Door de strategische ligging van de site t.o.v. de dorpskern zijn hier toekomstige transformaties denkbaar. Het laatste hoofdstuk zet een aantal scenario's uit voor deze site en de potentiële meerwaarde voor een dynamische dorpskern.

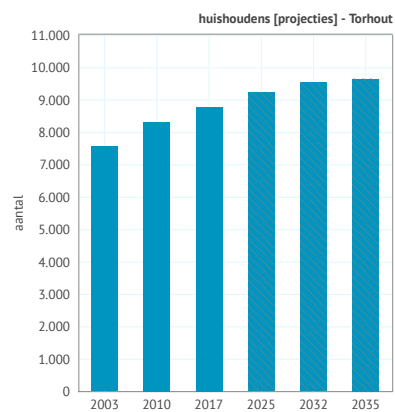
b. Site Lammens. Het voormalig pluimveebedrijf aan de rand van het dorp is vandaag niet meer in werking. De site maakt deel uit van een PRUP die het gebied bestemt als pluimveebedrijf. Bij een functiewijziging zal hierdoor het PRUP aangepast moeten worden.

De nabijheid van de steenweg vormt een hefboom om een ander soort bedrijvigheid (kleinschalige KMO, atelier, co-work...) en ook herstel van het landschap biedt kansen voor de site, of een combinatie van beide. De site is minder strategisch gelegen voor het versterken van de dorpskern met woonprogramma gezien de afstand tot de dorpskern en er geen bijkomende nood is.

In het kader van dit masterplan wordt geen concrete uitspraak gedaan over de site. De Provincie en de stad zijn hiervoor initiatiefnemer.

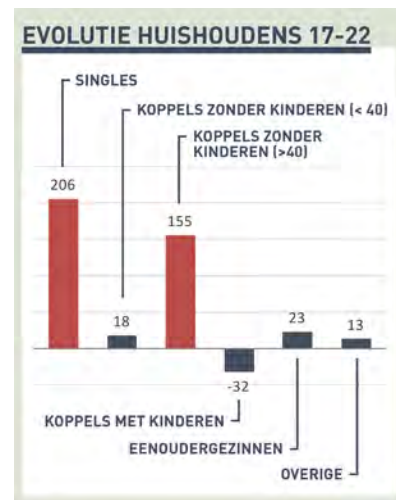
AFB. 01

Bron: Statistiek Vlaanderen - Huishoudprojecties | provincies.incijfers.be

AFB. 02

Speciale waarden
 Prognose/voorlopige cijfer:
 Eenheid
 aantal

AFB. 03

AFB. 01

Recente woonontwikkeling geeft een druk op de beeldkwaliteit in Wijnendale.

AFB. 02

Huishoudensprojecties Torhout (bron: Statistiek Vlaanderen, provincies.incijfers.be)

AFB. 03

Evolutie huishoudens Torhout.

AFB. 04

De onbebouwde WUG in Wijnendale bepalen mee het groene karakter van het dorp.

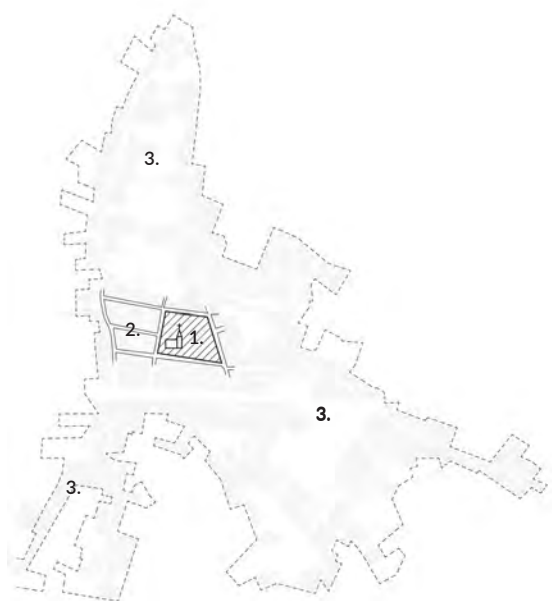
AFB. 04

2. BETER BOUWEN

Minder bouwen in Wijnendale betekent niet dat alles hoeft te blijven zoals vandaag. Transformatie van de bestaande bebouwing gebeurt continu en heeft op lange termijn ook een grote impact op de identiteit van het dorp. De opgave voor de bebouwde omgeving blijft dus groot. We gaan op zoek naar stimulansen om beter te bouwen. Hoe kan in het bestaand woningbestand meerwaarde gemaakt worden voor het omliggende landschap en de publieke structuur van het dorp? Hoe kunnen we de woonkwaliteit verhogen? Waar liggen kansen voor het diversifiëren, transformeren en opwaarderen van het woonaanbod.

GESPREK ALS BASIS

We zetten een strategie uit om, om te gaan met aanvragen van bewoners en ontwikkelaars. We vertrekken van de vuistregel één perceel = één woongelegenhheid. Als dit van toepassing is kan een vergunningsaanvraag ingediend worden en bij een positieve beoordeling kan vervolgens gebouwd worden. Afwijken van deze regel en meer dan één woning bouwen per perceel kan enkel door in dialoog te gaan met de kwaliteitskamer en de meerwaarde van de verdichting voor het dorp aan te tonen. Die meerwaardes kunnen zijn: (-) bouwen aan het landschap (-) betaalbaar wonen (-) dynamiek voor het dorpshart

DICHTHEDEN IN WIJNENDALE

- (1) dynamisch dorps hart > veel hefbomen voor meerwaarde dorpsdynamiek
- (2) dorpscentrum > nu al hogere dichtheden, centraal gelegen meerwaarde voor betaalbaar wonen en nieuwe typologieën
- (3) uitlopers van het dorp > meerwaarde voor het landschap

(-) nieuwe typologieën. Op de volgende pagina worden deze meerwaardes verder uitgewerkt.

Bij een positieve beoordeling van het gesprek en het voorstel kan een vergunning worden aangevraagd. Het gesprek vormt de basis en zorgt voor een grotere slaagkans op positieve beoordeling van de vergunningsaanvraag. Bij een negatief advies dienen de plannen opnieuw te worden voorgelegd. Zo komen we tot een bouwcultuur die uitgaat van minder én beter bouwen en bijdraagt tot de identiteit van Wijnendale als landschapdorp in de rand van Torhout.

DRIE ZONES VOOR MEERWAARDE

De meerwaardes zullen ook verschillen afhankelijk van de plek in het dorp waar men wil bouwen. We benoemen drie zones in het dorp met andere type opgaves: het dorps hart, het dorpscentrum en de dorpsuitloper.

DORPSHART

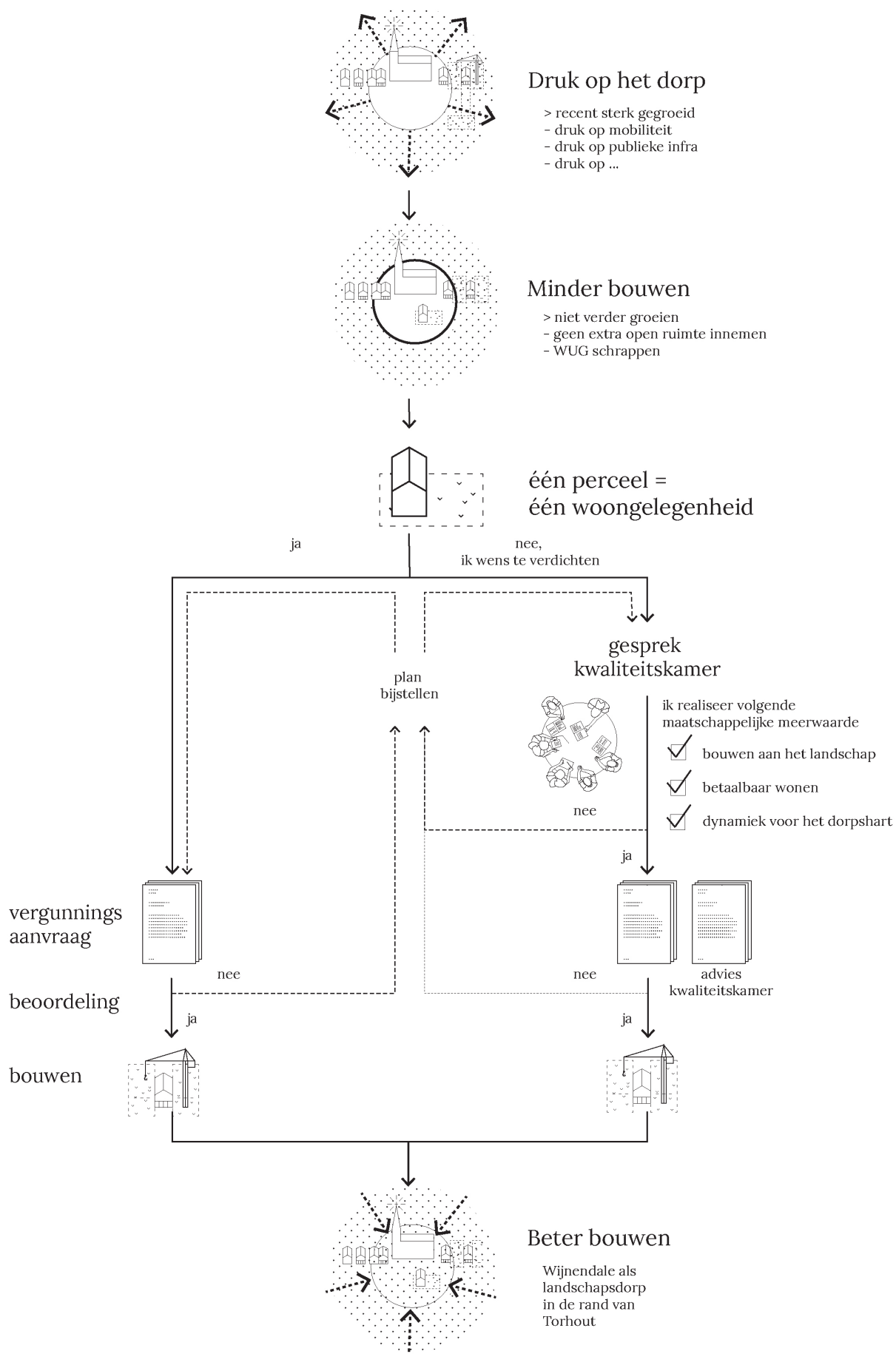
Het 'dorps hart' is de centrale zone rond de kerk. Hier komen verschillende publieke functies samen: school, parochiezaal, ... Hier willen we ook met het woonprogramma meebouwen aan een dynamische dorpskern. Daarom kan het nastreven van maatschappelijke meerwaardes in deze zone ook een basis vormen om een gesprek aan te gaan over hogere dichtheden. De Vanhullesite vormt in deze zone een grote hefboom voor het realiseren van 'dynamiek voor het dorps hart'.

DORPSCENTRUM

De tweede zone 'dorpscentrum' bestaat uit de bouwblokken tussen de Wijnendalestraat, A. Deleustraet, C. Meysmansstraat en de Steenstraat, en de gevels die eraan grenzen. Deze zone kent vandaag al een hogere dichtheid met verschillende appartementsgebouwtjes tussen de grondgebonden woningen. De beperkte beschikbare ruimte maakt de hefbomen kleiner om meerwaarde te realiseren. Enkel de site Waeyaert vormt nog onbebouwde kavel met geringe grootte binnen het dorpscentrum. We denken vooral aan het introduceren van 'betaalbaar wonen' en 'nieuwe typologieën'.

DORPSUITLOPER

De dorpsuitlopers vormen de bulk van het woningbestand in Wijnendale. De historische evolutie van Wijnendale toont hoe deze uitlopers van het dorp systematisch dichtslibben met bebouwing en de relatie met het achterliggende landschap verloren gaat. Een aantal strategieën kunnen bijdragen tot het openen van het dorp naar het landschap. Hierbij zal verdichting eerder gaan over een kangoeroe-woning of een koppelwoning.

MEERWAARDE REALISEREN

We benoemen vier types meerwaarde die een basis voor gesprek vormen met de kwaliteitskamer.

BOUWEN AAN HET LANDSCHAP

LANDSCHAPPELIJKE DOORBRAAK VAN HET LINT
De woonstraten in Wijnendale zorgen vandaag voor een barrière tussen de bebouwde ruimte en het achterliggend open landschap. Het dwars oriënteren van woontypologieën op het landschap, breekt het lint open en versterkt de zichtbaarheid van het landschap. Let hierbij dat enkel aan een uitgeruste weg mag gebouwd worden. De aanleg van nieuwe straten dient vermeden te worden i.f.v. het behoud van de open ruimte.

LANDSCHAP OPENHOUDEN

Op een aantal plekken is er vandaag vanaf de woonlinten reeds een doorzicht op het landschap. Het bewaken van deze vista's op de open ruimte is cruciaal voor de identiteit van Wijnendale als landschapsdorp. Hier mag zeker geen nieuwe bebouwing bijkomen! Aan de rand van deze zichten kan (bij een aanvraag) het dwars oriënteren van de woonontwikkeling (met eventueel een hogere dichtheid) de leesbaarheid verhogen. Het woonlint wordt zo 'afgewerkt' en voorkomt bijkomende woningen.

BETAALBAAR WONEN

We willen het wonen in Wijnendale vooral ook betaalbaar houden. Het voorzien in betaalbaar wonen dicht bij de dorpskern is een maatschappelijke meerwaarde voor het dorp.

LANDSCHAPPELIJKE
DOORBRAAK VAN HET LINT
Villa-Buggenhout (BE)-KGDVS

LANDSCHAP OPENHOUDEN
Lijnmolen- Sint-Amandsberg (BE)
-Denc studio

NIEUWE TYPOLOGIEËN

Maatschappelijke meerwaardes kunnen ook gaan over het introduceren van nieuwe typologieën.

De huishoudensevolutie voorspelt een gezinsverdunding, met in de toekomst meer éénoudergezinnen, koppels zonder kinderen, singles, enz. Het woningaanbod in Wijnendale bestaat voornamelijk uit vrijstaande of gekoppelde ééngezinswoningen met een (grote) tuin. Om de huishoudensprognose te kunnen faciliteren zal het aanbod gediversifieerd moeten worden met meer compacte woontypologieën.

Daarbij komt een algemene vergrijzing die ook in Torhout voelbaar zal zijn. Torhout behoort tot 'goede steden met vergrijzende bevolking'. Het faciliteren van deze groeiende bevolkingslaag 65-plussers zal deels in het stadscentrum opgevangen moeten worden maar ook in de omliggende dorpen, zoals Wijnendale. Groepswonen voor senioren of zorgwonene in de dorpskern hebben een zekere nabijheid tot de dorpskern en de functies daar.

DYNAMIEK VOOR HET DORPSHART

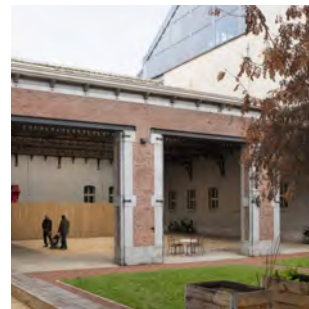
Het dorpshart vormt een heel specifieke opgave voor de leefbaarheid en de dynamiek van Wijnendale. Meerwaardes kunnen hier gaan over:

- bevorderen van dynamiek door programmatorische meerwaarde bvb. handel, horeca of publiek programma bvb. een crèche
- voorzien in betaalbaar wonen dicht bij voorzieningen
- integreren van deelmobiliteit centraal in het dorp bvb. parkeerplaatsen breed inzetbaar, of cambioplatsen
- meebouwen aan publieke ruimte zoals het centraal dorpspark (cfr. Drie Dorpsparken)

In het hoofdstuk 5: 'karaktervol dorpshart' zetten we drie scenario's uit voor één bouwblok, waar deze meerwaarde wordt geïllustreerd.

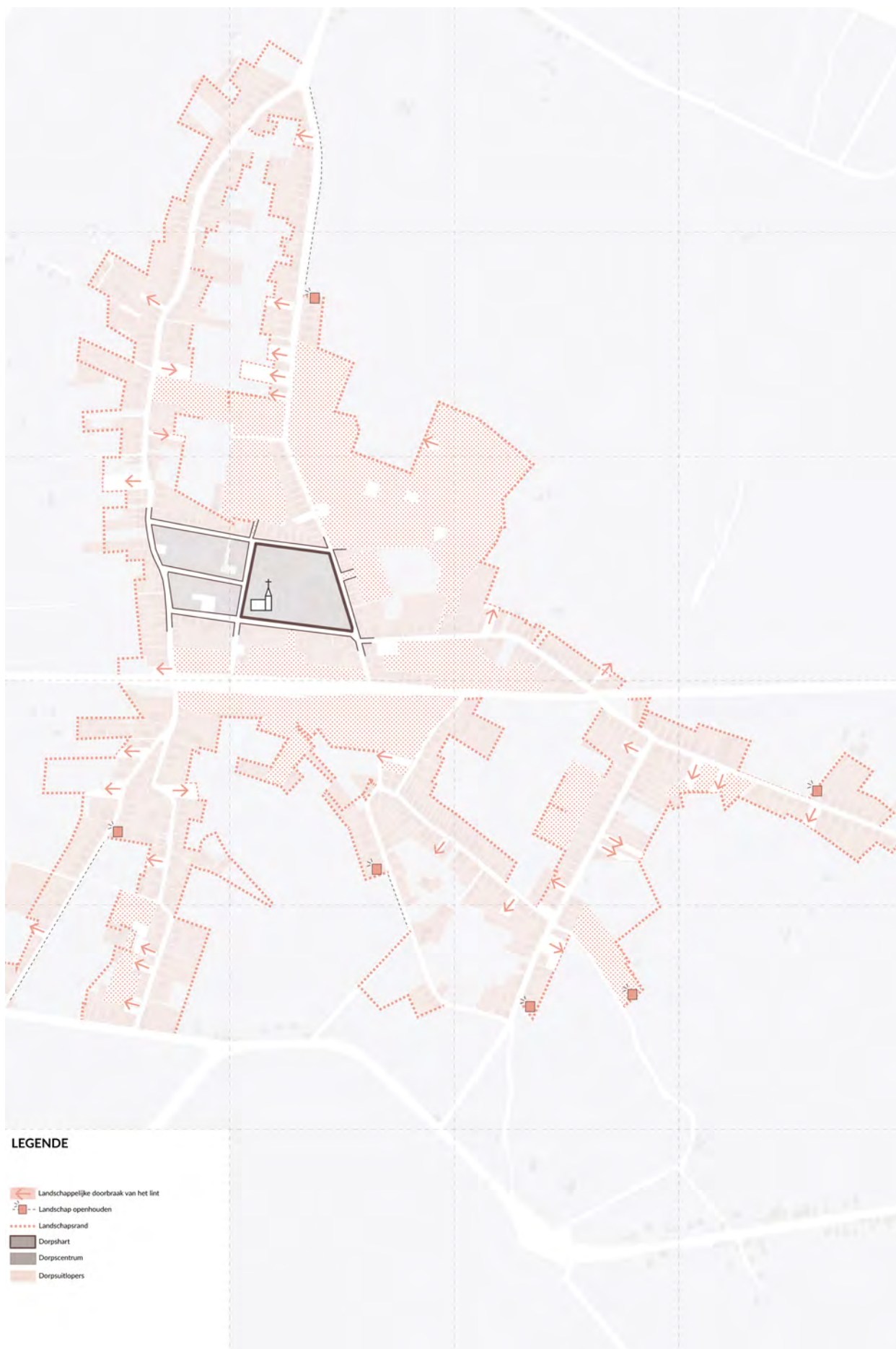

NIEUWE TYPOLOGIEËN
Woonzorgcentrum Parkhof-
Machelen (BE)- Korteknie
Stuhlmacher Architecten

DYNAMIEK VOOR HET
DORPSHART
Bij de brandweer Pinpon-Brussel
(BE)-Landinzicht

KADERPLAN
MINDER EN BETER BOUWEN

V. DYNAMISCH DORPSHART

Het vijfde hoofdstuk zoomt in op het bouwblok rond de kerk. Hier komen een aantal publieke functies samen (school, parochiezaal, Chiro) en staan ook een aantal concrete projecten op til (nieuwbouw van de school, heraanleg van publiek domein...).

Aan de hand van drie scenario's worden opties voor publiek domein in en rond het bouwblok, wonen in de dorpskern en het parkeren en ontsluiten onderzocht. De scenario's werden uiteengezet op een maquette en vormden de onderlegger van het gesprek met bewoners en betrokken lokale partners (school, Chiro, Vanhulle...).

Binnen deze gesprekken trachtten we geen keuze te maken maar eerder de positieve zaken per scenario te benoemen om toe te werken naar een combinatiescenario. Ook dit scenario vormt eerder een kader voor het Lokaal Bestuur Torhout om zaken af te wegen en de verschillende belangen in beeld te brengen. Gezien het langetermijnskarakter eindigen we dit hoofdstuk met een aantal principes voor de toekomst van het dorpshart.

1. OPGAVE

De publieke functies (parochiezaal, basisschool, Chiro, kerk) en buurtfuncties (bakker, slager, café...) dragen bij tot een soort microcentraliteit in de compacte zone rond de kerk: het dorps hart van Wijnendale. In de komende jaren zal het bouwblok een transformatie doormaken door een aantal concrete opgaves. De school krijgt nieuwe gebouwen, er wordt nagedacht over een toekomstperspectief voor de kerk en ook de Vanhulle-site wordt mogelijk op termijn anders ingevuld.

(1) BASISCHOOL

De basisschool vormt niet alleen sociaal maar ook ruimtelijk de spil van het dorp door zijn locatie vlak naast het kerkplein. In het ontwerp van de nieuwe school zijn de sporthal en de polyvalente zaal gericht naar het kerkplein. Binnen het concept van een brede school zullen deze functies ook buiten de schooluren door bijvoorbeeld verenigingen kunnen gebruikt worden. De inpassing van de semi-publieke functies is een hefboom om na te denken over de aansluiting van het nieuwe gebouw op het publiek domein.

(2) CHIRO

Tegenover de school heeft de Chiro vandaag zijn lokalen en speelveld. De oudste Chirolokalen zullen grenzen aan de nieuwe polyvalente zaal van de school. De Chiro uitte gedurende de gesprekken al een bezorgdheid i.v.m. de stabiliteit van deze lokalen bij de afbraak van de bestaande school. Daarbij komt dat deze nieuwe polyvalente zaal zal uitkijken op de blinde gevel van de lokalen. Dit vormde de aanleiding om na te denken over een andere inpassing van de oudste lokalen op het perceel. Zo kan nagedacht worden over een meer kwalitatieve gedeelde ruimte tussen school en Chiro. Bij uitbreiding wordt in de scenario's ook nagedacht over een andere plek voor de Chiro in het bouwblok op lange termijn en de inpassing van een overdekte buitenruimte.

* Hierbij dient de kanttekening gemaakt te worden dat de Chiro een vereniging is en niet altijd de middelen heeft om grote investeringen te maken. De dynamiek rond het dorps hart is een enorme kans om mee te stappen in een 1+1=3 verhaal. Anderzijds is het ook een puzzel die integraal moet gelegd worden en met elke partij de nodige afstemming vraagt i.f.v. haalbaarheid, budget en timing.

(3) KERK(PLEIN)

De kerk vormt een ankerpunt in het dorp en is ook vastgesteld als bouwkundig erfgoed. De Stad startte reeds een traject op rond de toekomst van de kerk (met een mogelijke nevenbestemming). Hoewel dit buiten de scope van het masterplan valt, kan wel nagedacht worden over de omgeving rond de kerk.

(4) PAROCHIEZAAL

De parochiezaal in de Kloosterstraat is vastgesteld bouwkundig erfgoed. Vandaag wordt de zaal vaak afgehuurd door verenigingen (bvb. toneelvereniging), of door de school gebruikt als tijdelijke refter.

(5) BUURTWINKEL

Langs de randen van het bouwblok zijn vandaag een aantal buurtfuncties te vinden: het dorpscafé, de slager, de bakker en een kledingwinkel. Vanuit de wandelkaarten kwam heel vaak de vraag naar een buurtwinkel in Wijnendale. Vandaag wordt voor dagelijkse inkopen naar Torhout, Ichtegem of Aatrijke gereden. Een winkel in het dorps hart waar naartoe gefietst of gewandeld kan worden zou een hefboom zijn voor de levendigheid van het dorps hart.

(6) VANHULLE

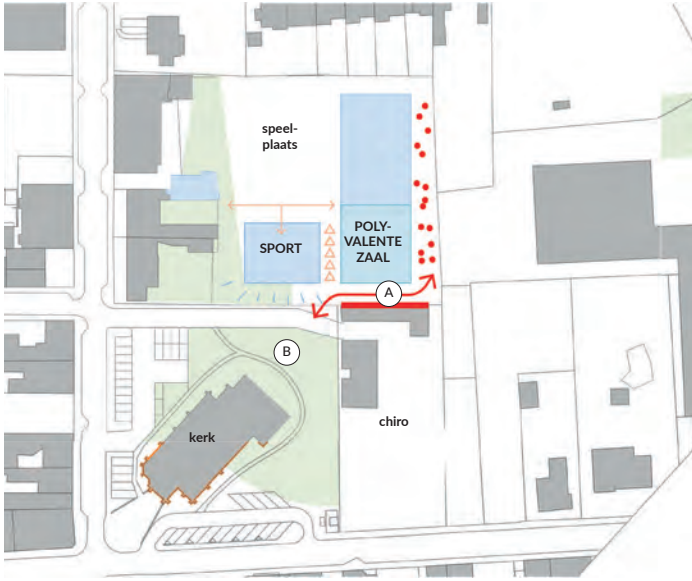
De tweede helft van het bouwblok is in eigendom van de familie Vanhulle. Vandaag is het lijnzaadbedrijf van de familie er nog steeds actief. Echter, de locatie in de dorps kern en de uitbreiding van het bedrijf op andere plekken doet vermoeden dat deze bedrijvigheid niet eeuwig op deze plek zal blijven. Daarbij zijn de percelen ook bouwgrond en kunnen ze dus op termijn ontwikkeld worden.

(7) MOBIPUNT

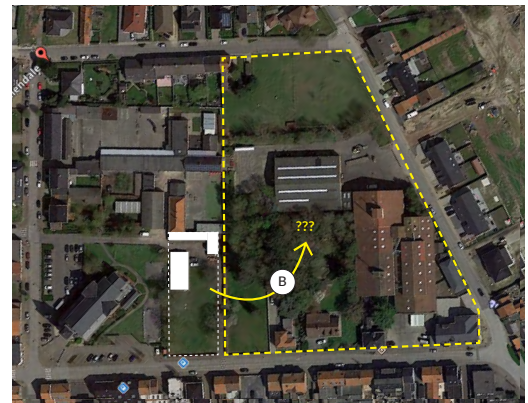
Vanuit de vervoerregio wordt langs de buslijn 65, die vandaag langs de A.Deleustraart rijdt, een lokaal mobipunt geprojecteerd. Een mobipunt vormt voor het dorps hart een kans om bijvoorbeeld een deelwagen (reeds uitgezette samenwerking met Coopstroom) te koppelen aan een bushalte en een nieuwe fietsenstalling (voor school en Chiro).

OPGAVE
DORPSHART

AFB. 01

AFB. 02

AFB. 03

OPGAVE
DORPSHART

AFB. 04

AFB. 01
Voorlopig ontwerp van de nieuwe basisschool, jan 2021. Opgave voor (a) relatie met de Chiro (b) publiek domein rond de kerk.

AFB. 02
Positie Chiro in het bouwblok.
Mogelijke nieuwe inpassing van (a) de oudste gebouwen op een andere plek in het perceel (b) de Chiro op een andere plek in het bouwblok.

AFB. 03
A. Deleustraet met lokale handel: kledingwinkel, bakker en slager.

AFB. 04
Multi-sportveldje aan de achterkant van de Kerk.

AFB. 05
Dorpspaviljoen. Kansen voor het bundelen van (-) buurtwinkel (-) chiro (-) fietsenparking (-) buitenspeelruimte (-) ...
(a) Landmark - Nieuw Bergen - Monadnock (b) The Serpentine Gallery Pavilion - London - Sejima

AFB. 05

2. DRIE SCENARIO'S

SCENARIO1: HET GROENE DORPSHART

PUBLIEKE RUIMTE

1. De grote bomen centraal in het bouwblok worden een park voor het dorp: het **groene dorps hart**. Deze centrale ruimte zoekt de randen van het bouwblok en vindt ook aansluiting met de groene doorsteek naar het voetbalveld.
2. Een **(alzijdig) publiek paviljoen** bundelt de functies Chirolokalen, de buurtwinkel en een fietsenparking aan het groene dorps hart en het kerkplein. Het bundelen van verschillende opgaves vergroot de hefboom voor het realiseren van een paviljoen en verhoogt de levendigheid aan het centrale dorps park.
3. De **buitenspeelruimte** wordt gebundeld met mogelijke uitbreiding van de school (extra klassen) en een sportveldje, en maakt ook de doorsteek naar de C.Meysmansstraat.

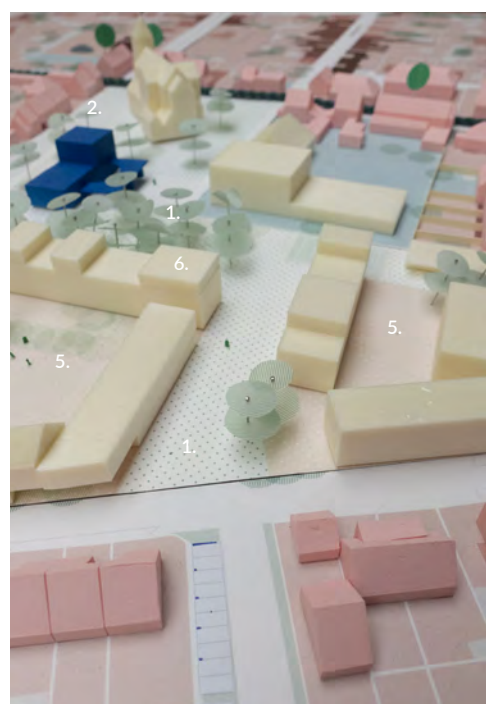
PARKEREN & ONTSLUITING

4. Een éénrichtingslus rond het bouwblok bedient **de parkeerplaatsen aan de rand** van het bouwblok. De plaatsen worden voorzien aan de nieuwe woonontwikkeling, de kerk, de school en het paviljoen.

WONEN

5. **Twee bouwvelden** voorzien een nieuw woonprogramma. De woningen en gemeenschappelijke functies organiseren zich rond een collectief binnenhof. De woningen zijn bereikbaar met de wagen, te voet of met de fiets via het binnengebied.
6. De bouwvolumes **maken gevel en hogere dichtheden** aan de groene doorsteek en het groene dorps hart. De volumes aan de straat bouwen verder in lijn met de bestaande woningen.

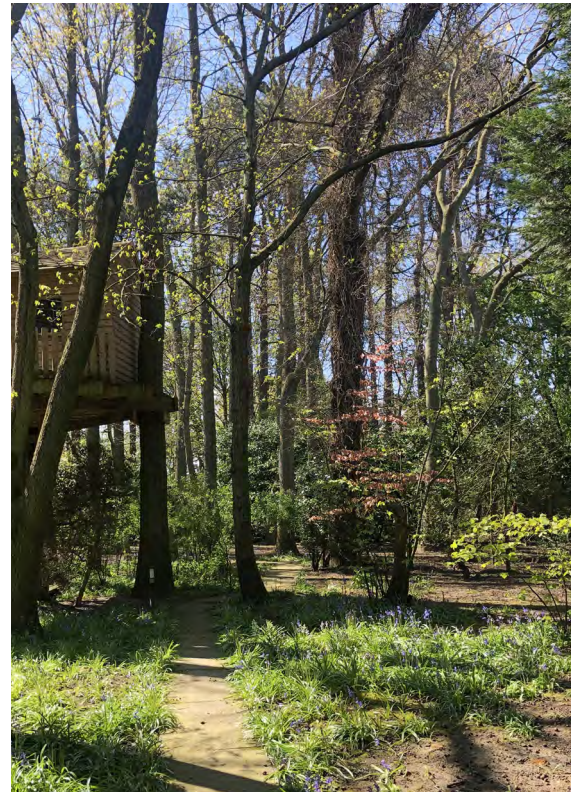
** In elk van de scenario's is rekening gehouden met het huidige aantal parkeerplaatsen voor de school en publieke functies. De extra parkeerplaatsen voor woonontwikkeling worden op het bouwveld georganiseerd. Bij een effectieve aanvraag voor woonontwikkeling en extra publieke functies (bvb. buurtwinkel) zal ook een parkeeronderzoek moeten uitgevoerd worden.*

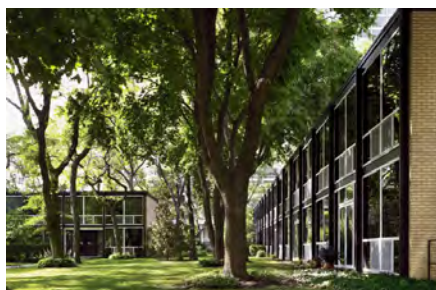
HET GROEN DORPSHART

AFB. 02

AFB. 01

AFB. 01
Het groen hart van het bouwblok,
onderdeel van de Vanhulle-site.

AFB. 02
Klimaatsoepplaats. VBS KBK Sint-
Paulus - Kortrijk - Studio Basta & Fris
in het Landschap.

AFB. 03
Het woonhof. (a) Lafayette Park
- Chicago - Mies van der Rohe (b)
Lange Eng - Albertslund - Stammers
kontor (c) Lovenjoel - A33
architecten (d) Delft- Diener &
Diener

AFB. 03

SCENARIO 2: DE DORPSHAL

PUBLIEKE RUIMTE

1. De Vanhulle-loodsen maken deel uit van het DNA van het dorpshart. In het tweede scenario krijgen de loodsen een nieuw leven als **dorpshal**. Het beeld- en identiteitsdragend karakter van de loodsen leent er zich toe voor een reconversie. Door het herbestemmen (van deelruimtes) als chirolokalen, buurtsupermarkt, crèche, co-workspace... wordt het een echte ontmoetingsplek voor het dorp.
2. Het nieuwe (half)verharde dorpsplein/parking aan de C.Meysmansstraat en de Wijnendalestraat biedt kansen om de omgeving rond de kerk te vergroenen als een **dorpspark**.
3. Een **groene doorsteek** verbindt de dorpshal en de parking met het dorpspark aan de kerk. Zo kan er vanaf de groene parking door het bouwblok doorgestoken worden naar de kerk, de school en de parochiezaal.

PARKEREN EN ONTSLUITING

4. Een **geclusterde groene parking** zorgt voor voldoende parkeerplek op piekmomenten (zoals op schooldagen). Op autoluwe momenten wordt de parking een dorpsplein, die bij evenementen als extensie van de dorpshal kan gebruikt worden.

WONEN

5. Een eerste bouwveld zet in op een dynamisch straatbeeld naar de kerk en het **'afmaken' van de woonstraat** in de A.Deleustraet.
6. Een tweede bouwveld maakt een **gevel aan de parking** en een meer omsloten binnenruimte aan de school.

DE DORPSHAL

AFB. 01

AFB. 02

AFB. 01
Dorpsshal. Nieuw leven voor oude industriële sites. Referentie: (a) Industrial Site-House - Gent - GAFPA
(b) office - Gent - Robbrecht en Daem

AFB. 02
Groene parking. Referentie: dorpsvernieuwing - Ingelmunster - Bureau Bas Bmets

AFB. 03
(a) De loodsen van het bedrijf Vanhulle aan de A.Deleustraet. (b) Structuur van de loods langs binnen.

AFB. 03

SCENARIO 3: DE DORPSSTRIP

PUBLIEKE RUIMTE

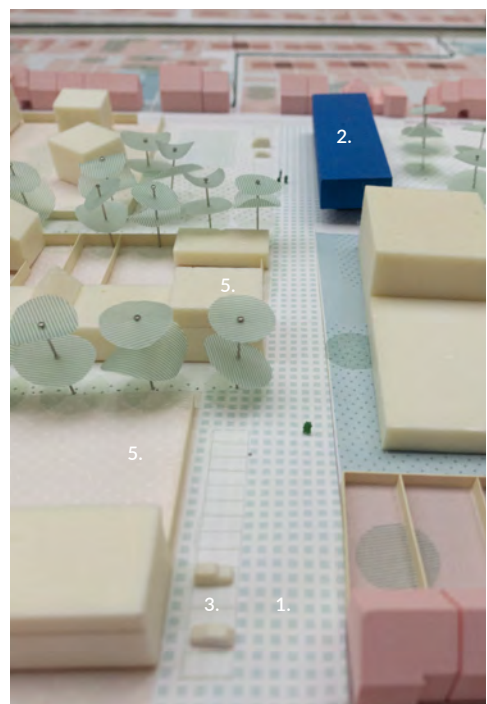
1. In het derde scenario vormt een '**dorpsstrip**' de centrale publieke structuur van het bouwblok. De school, het sportveldje en andere publieke functies laden de strip op.
2. Een dwars **publiek paviljoen** met Chirolokalen en buurtwinkel schakelt zowel op de dorpsstrip als op het kerkplein. De galerij aan het paviljoen doet dienst als overdekte fietsenstalling en buitenspeelplaats voor Chiro en school.

PARKEREN EN ONTSLUITING

3. Twee **parkeerhavens** aan de uitzijde van de strip bundelen de parkeerplaatsen. Hierdoor ontstaat er ruimte rond de kerk voor het ontharden en vergroenen van het publiek domein.

WONEN

4. Een eerste bouwveld bestaat uit een reekst grondgebonden woningen met een tuin. De collectieve **woonerven** sluiten aan op de groene doorsteek naar het sportveldje, het speelpleintje en verder naar het kasteeldomein.
5. De meer **collectieve woonvormen** met een gedeelde tuin en bijvoorbeeld berghok worden op de dorpsstrip geschakeld.
6. Het derde bouwveld bestaat uit '**woonstempels**' of collectieve woonvormen in een collectieve tuin en een deel appartementen met een gedeelde tuin aan de A. Deleustraart.

DE DORPSSTRIP

AFB. 01

AFB. 02

AFB. 01
De dorpsstrip: publieke ruimte onder een galerij. (01) DVC Zevenbergen - Ranst - NU architecten (02) Lokalen jeugdbewegingen - Blankenberge - ectv architecten

AFB. 02
Wonen langs een collectief erf (01) Hogeweg - Gent - ECTV, Meta en Bart Dehaene (02) Anne Mews housing - Barking - AHMM & Maccreanor Lavignton

3. COMBINATIESCENARIO

Vanuit de gesprekken met de Chiro en de school voor en tijdens de ontwerpweek, maar ook tijdens de verschillende bewonersavonden zijn voor elk van de scenario's de voor- en nadelen benoemd.

UIT ANDERE SCENARIO'S

SCENARIO 1: HET GROEN DORPSHART

(+) Het behoud van de bomen centraal in het bouwblok als dorpspark om te ontmoeten, spelen en ontspannen.

SCENARIO 2: DE DORPSHAL

(+) Het herbestemmen van de loodsen van Vanhulle als dorpsshal, als deel van het DNA en de identiteit van de dorpskern.

(+) Het inzetten op een geclusterde parking met voldoende capaciteit die via een trage doorsteek in verbinding staat met de rest van het bouwblok.

SCENARIO 3: DE DORPSSTRIP

(+) Het inzetten op lage woondensiteiten en typologieën die aansluiten bij het dorpskarakter van Wijnendale.

(+) Het belang van collectieve woonvormen in dit bouwblok
Niet enkel grondgebonden woningen met een tuin maar misschien ook collectieve tuinen en andere woonvormen.

ALGEMENE AANDACHTSPUNTEN

(-) Nood aan een diverser woonaanbod in Wijnendale. Het dorpshart is de plek om te diversifiëren met typologieën voor de toekomstige gezinsverdunning en vergrijzing.
(-) Petanque, sport of skateinfrastructuur ifv het programmeren van het dorpsplein

AFB. 01

AFB. 02

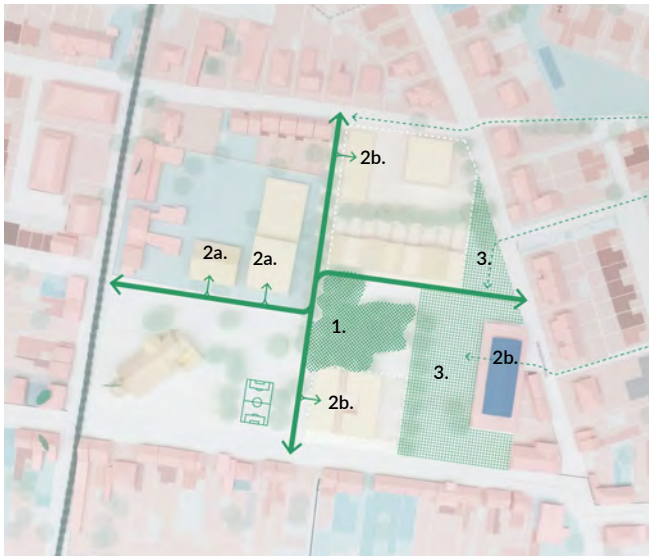
AFB. 01
Maribor markt - Slovenië

AFB. 02
Na de sluiting van de doe-het-zelfzaak werd de Standaert-site een nieuwe groene ontmoetingsplek voor buurtbewoners in het hart van Ledeberg. De 'broederij' huist een werkplaats, twee ateliers, een herberg en een aantal moestuintjes.

AFB. 03
Dorpshal als dynamische schakel voor het dorp. Hergebruik loods voor workshops en zomerbar. Referentie: Bar Brial - Fort 4 Mortsel.

AFB. 03

PUBLIEK RUIMTE

1. In het combinatiescenario vormt het **groene dorpshart** het centrum van het bouwblok. De grote oude bomen worden behouden en maken een centraal dorpspark met wandelpaden en plekken voor ontmoeting.
2. Van hieruit vertrekken **twee publieke dorpsassen**. (a) Het publiek programma zoals de sportzaal en polyvalente zaal van de school, maar ook de dorpsal schakelen op deze groene assen voor fietser en voetganger. (b) Ook collectieve functies van het nieuwe woonprogramma richten zich naar deze assen zoals bvb. een fietsenparking voor het noordelijke bouwveld en een eetruimte voor de zorgtypologie in het zuidelijke bouwveld.
3. Een **dorpsplein** maakt de verbinding tussen de Wijnendalestraat en de A. Deleustraart. De inpassing van het plein opent de zichten vanuit de Wijnendalestraat op de dorpsal en 'ontvangt' ook het traag verkeer uit de Sparrenveldwijk dat zo kan doorsteken via het groen hart naar de school en de kerk.

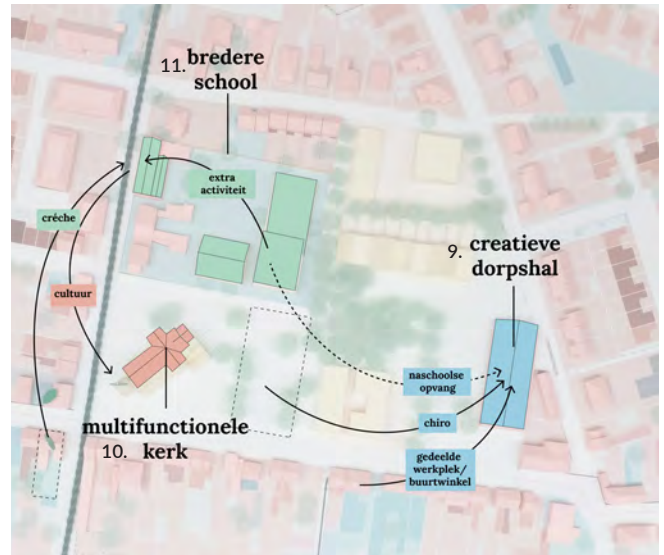
PARKEREN EN ONTSLUITING

4. De vier straten rond het dorpscentrum (A. Deleustraart, C. Meysmanstraat, Steenstraat en de Wijnendalestraat) zoeken het evenwicht tussen een vlotte ontsluiting van het centrum en het ontmoedigen van doorgaand verkeer.
5. De Kloosterstraat en de P. Moncareystraat worden ingericht als een **erfstraat** (cfr. Klimaatrobuuste straten). Een herinrichting als erf biedt kansen voor het weren van doorgaand verkeer en een meer kwalitatief publiek domein. Woningen en publieke functies blijven wel toegankelijk met de wagen respectievelijk voor bewoners en minder mobiele mensen.
6. **Twee insteken** organiseren het parkeren in het bouwblok. Een eerste insteek maakt een parkeerstrip voor de woningen van het noordelijke bouwveld. Een tweede strip aan de dorpsal maakt een gedeelde parking voor de woningen van het zuidelijke bouwveld en het publieke programma van het dorpshart (school, kerk, dorpsal,...). De tweede strip is flexibel in grootte. Het aantal plaatsen is te bespreken bij verdere uitwerking. (c) Voor personen met een beperkte mobiliteit worden een aantal parkeerplaatsen voorzien dicht bij de kerk, de parochiezaal en de school.

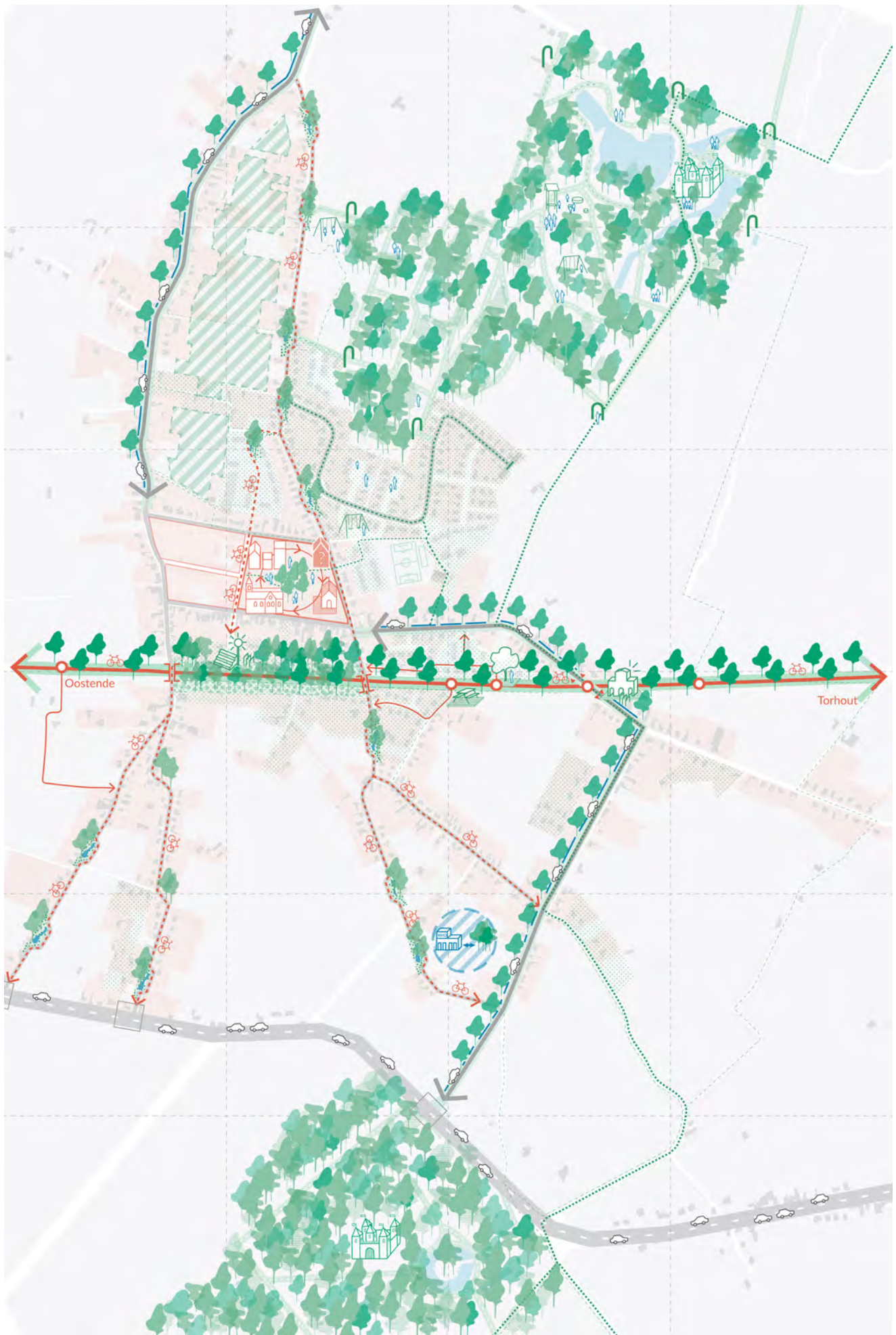
WONEN

7. De woningen van het zuidelijke bouwveld zijn georganiseerd rond een **collectieve tuin**. (a) Grondgebonden woningen geven uit op de gedeelde groene ruimte met een terrasje en maken een gevel aan het groen dorps hart. (b) Een compact bouwvolume met appartementen maakt de hoek aan de Wijnendalestraat en de C. Meysmansstraat. (c) Collectief programma wordt geënt op de dwarse doorsteek. Een pergola kan dienst doen als parkeerterrein maar ook als een gedeelde overdekte buitenruimte bij bvb. een buurtfeest. Door het organiseren van het woonprogramma in een vierkant bouwveld ontstaat een dynamisch en open zicht vanuit de Wijnendalestraat naar de dorps hal.
8. Het tweede bouwveld voorziet in **zorg- en seniorenwoningen** tussen de bomen. De woningen zijn georganiseerd in twee volumes met een collectieve tuin. Door de typologie van een woonhof vergroot de tuin mee het beeld van de A. Deleustraet. Een passerelle verbindt de twee bouwvolumes waardoor kansen ontstaan voor een gedeelde circulatie. Er ontstaan vier verschillende gevels: aan het speelpleintje, aan het dorps park, aan het dorpsplein en aan de straat.

DOORGROEIEN

- In het dorps hart is heel wat publiek programma aanwezig. Door flexibel om te gaan met het programma en de gebouwen die ze vandaag gebruiken, kunnen (toekomstige) noden van school, Chiro, kerk en buurt op elkaar afgestemd worden. Zo ontstaan doorgroeimogelijkheden die pragmatische oplossingen bieden voor bvb. een teveel of tekort aan ruimte. Op lange termijn ontstaan zo ook kansen om logische clusters te vormen die de dynamiek van het dorps hart versterken.
9. Een deel van de dorps hal kan een overdekte buitenruimte worden voor de Chiro en naschoolse opvang. In de combinatie met een aantal Chirolokalen, de buurtwinkel en eventueel een gedeelde werkplek wordt de oude loods zo een **creatieve dorps hal**.
 10. De stad doorloopt vandaag een traject over de toekomst van de kerk. Het gebouw vormt het beeld van het dorps hart. In de toekomst willen we dit versterken tot een **multifunctionele kerk** door een eventuele nevenbestemming voor bijvoorbeeld culturele evenementen.
 11. Tot slot is de school de spil van het sociaal leven. Door het ruimtelijk schakelen van de parochiezaal op de school kunnen ook programmatische win-wins geboekt worden. De parochiezaal wordt vandaag vooral 's avonds en in weekends gebruikt door verenigingen. Overdag zou de crèche (die op zoek is naar een grotere locatie) het programma kunnen aanvullen. Zo komen we uit op een **brede school** voor het dorp.

VI. ACTIELIJST

Om te vermijden dat het masterplan bij een droombeeld blijft, benoemen we een aantal acties. Zo kunnen de voorstellen uit de vier thema's verder uitgebouwd worden en kan er stap voor stap gebouwd worden aan de transformatie van Wijnendale. De lijst benoemt wie hiervoor initiatiefnemer is. Bij meerdere initiatiefnemers zal de eerste in de lijst het voortouw nemen. Daarnaast benoemen we ook wat het wenselijke tijdsvenster is voor de uitvoering van deze actie. We benoemen drie tijdsvensters:

Korte termijn (KT)	nu tot 2024
Middellange termijn (MLT)	2024- 2030
Lange termijn (LT)	2030-2036

Deze termijnen lopen gelijk met de lokale verkiezingen. Verder is ook de timing van de rioleringswerken (gepland 2024-2025) cruciaal voor een heel aantal van de acties. Andere acties zijn meer volgordelijk gelinkt aan externe factoren of andere acties in de lijst.

KLIMAATROBUUSTE STRATEN

Acties	Wat?	Initiatiefnemer?	Wanneer?
Mobiliteitstoets van het kaderplan mobiliteit	Uitvoeren van tellingen om de indeling van de wegen in verschillende types (woonstraten, dorpsassen, woonerven) vast te leggen (toetsing voorstellen wegcategorisering aan verkeersintensiteiten).	Dienst Mobiliteit en/of mobiliteitsexpert	KT/MLT – als input voor het ontwerp van de rioleringsplannen
	Onderzoek naar haalbaarheid en wenselijkheid van enkelrichtingssegmenten die momenteel indicatief in het kaderplan zijn opgenomen.	Dienst Mobiliteit en/of mobiliteitsexpert	KT/MLT – als input voor het ontwerp van de rioleringsplannen
	Visie en haalbaarheid voor de verschillende kruispunten (Schoolstraat, Steenstraat, Gravinnenstraat, Wijnendale-Stationstraat, Breestraat, Gravenstraat en Wijnendale-Molenstraat) op de N33 (Oostendestraat) verfijnen en afstemmen in overleg met AWV/MOW. Doelstelling is de vooropgestelde structuur met 2 dorpsassen ook effectief zo te laten functioneren/gebruiken.	Dienst Mobiliteit en/of mobiliteitsexpert	KT/MLT – als input voor het ontwerp van de rioleringsplannen
Vorbereiding rioleringsdossier en klimaatrobuuste straten	Afbakenen prioritair te realiseren wegsegmenten. De segmenten die ook zijn ingepland en gebudgetteerd in rioleringsplan maken hier zeker deel van uit.	Stad Torhout	KT
	Toelichten van visie en principes aan rioolbeheerders en aangestelde studiebureau. Afstemming bereiken over het ambitieniveau en aanpak om de principes van de vier klimaatrobuuste straattypes in het lopende dossier te integreren.	Stad Torhout	KT
	Opzetten van een dialoog met bewoners rond deze eerste fase van aanleg klimaatrobuuste straten om ontwerpprincipes te verfijnen en draagvlak te vinden.	Stad Torhout / Ontwerpbureau	MLT
	Screenen van kansen voor (tijdelijke) testopstellingen voor vergroening en vertragen autoverkeer ten voordele van de fietsers en voetgangers.	Stad Torhout	MLT
	Kwaliteitsbewaking principes en detailuitwerking van de straattypes tot op niveau van materiaalkeuzes, groen, detaillering. (Eventueel opstellen van beeldkwaliteitsplan voor de straten vanuit deze eerste fase als houvast voor volgende fases. Zo wordt samenhang en harmonie bewaakt over de jaren/fasen heen)	Stad Torhout / Ontwerpbureau / Kwaliteitskamer	KT/MLT
Uitvoering klimaatrobuuste straten	Aanleg gescheiden riolering en klimaatrobuuste straten in de bovenbouw volgens rioleringsproject	Stad Torhout / Fluvius / Ontwerpbureau	MLT
	Screenen van kansen voor subsidies/pilootprojecten voor versnelde uitvoering van strategische/symboolprojecten. Bijvoorbeeld heraanleg grote kruispunten Viswijk op Wijnendalestraat als aanzet voor de Woonstraat en het Woonerf.	Stad Torhout/Kwaliteitskamer	KT/MLT/LT

COMPLEMENTAIRE DORSPARKEN

A. GROEN DORSHART

Acties	Wat?	Initiatiefnemer?	Wanneer?
Opvolging en kwaliteitsbewaking groene speelplaats en omgevingsaanleg	Opvolgen opmaak ontwerp speelplaats en omgevingsaanleg	Stad Torhout en Kwaliteitskamer	KT
Aanstellen ontwerp bureau voor integraal plan publiek domein in dorps hart	Om afstemming tussen de verschillende initiatieven in het dorps hart te garanderen kan een globaal plan worden uitgewerkt voor zowel de straten, de kerkomgeving als het gebied Vanhulle. Uiteraard gekoppeld aan timing en proces van de herontwikkeling van site Vanhulle.	Stad Torhout	MLT/LT
Heraanleg publiek domein dorps hart	Inplannen van de heraanleg van dorps hart in programma van investeringen, gekoppeld aan rioleringsproject	Stad Torhout / Aquafin en Fluvius	KT
	Uitvoering heraanleg publiek domein dorps hart		MLT

B. GROENE 62

Acties	Wat?	Initiatiefnemer?	Wanneer?
Aftoetsen en afstemmen principes voor verhoogd fietscomfort	Actie-onderzoek naar het in de voorrang brengen van de Groene 62 t.h.v. de Consciencestraat - Gesprek tussen Stad en Provincie i.f.v. visievorming over alle kruispunten van de G62 en de voorrangssregels.	Dienst Mobiliteit & Provincie West-Vlaanderen	KT
	- Een proefopstelling van de voorrang (op basis van andere voorbeelden zoals het Guldenspootpad) om de haalbaarheid en wenselijkheid verder te onderzoeken. - Evalueren proefopstelling en vastleggen principes voor effectieve definitieve aanpassing kruising Groene 62 thv Consciencestraat.	Dienst Mobiliteit & Provincie West-Vlaanderen	KT/MLT
	De verlichting van de Groene 62. Gesprek tussen Stad en Provincie i.f.v. afweging tussen verlichting en ecologie. Bijvoorbeeld of segmenten verlicht kunnen worden, met eventueel dimmen, volgvlichting, autonome verlichting op zonne-energie in het wegdek, over veiligheidsgevoel en	Dienst Mobiliteit & Provincie West-Vlaanderen, Fluvius	KT
Verbeterde koppeling GR62 aan dorps fietsstructuur thv Ijzerenwegstraat en Consciencewijk	Afspraken maken voor concretiseren ontwerp, vastleggen timing en taakverdeling voor de heraanleg (lokaal) van de aansluiting GR62 op Ijzerenwegstraat en Consciencewijk. Deze aanpassingswerken kunnen een concrete verandering betekenen met een grote betekenis voor inwoners van Wijnendale (cfr link fietsroute Consciencestraat-GR62 die dan veiliger en aangenamer kan verlopen via beide koppelingen)	Provincie West-Vlaanderen & stad Torhout	MLT
	Uitwerken voorontwerp voor aangepaste verknoping en afstemming met betrokken actoren (bvb ook ontwikkelaar Consciencewijk).	Provincie West-Vlaanderen & stad Torhout / ontwerp bureau / Kwaliteitskamer	MLT

Acties	Wat?	Initiatiefnemer?	Wanneer?
Verbeterde koppeling GR62 aan dorpsstructuur thv Guldenvlieslaan	Afstemmen omtrent technische randvoorwaarden en vrijheidsgraden voor de uitwerking van de trap tussen de GR62 en het dorp.	Provincie West-Vlaanderen & stad Torhout	MLT/LT
	Verkennen van ontwerpvarianten die de link tussen GR62 en het dorpshart kunnen versterken. Mogelijks interessant om dit te doen vanuit dialoog met de inwoners, verenigingen.		KT/MLT
	Doorvertalen naar een concreet projectvoorstel dat ofwel - Inzet op placemaking en het verkennen van de meerwaarde van de koppeling door een pop-up interventie uit te voeren bvb in samenwerking met school, Chiro, verenigingen. - Inzet op een duurzame en finale ingreep uitgewerkt en gecoördineerd door een extern ontwerper (cfr ontwerpen van een belevingselement op GR62). Hierbij linken leggen met het dorp en het fietsroutenetwerk 2.0 waarbij Westtoer ook inzet op dergelijke attractiepunten.		KT/MLT
	Verkennen van opties voor subsidie.		KT/MLT/LT

C. KASTEELPARK

Acties	Wat?	Initiatiefnemer?	Wanneer?
Uitvoeren van de plannen voor het kasteelpark	Uitvoeren en coördineren van de geplande initiatieven in het kasteeldomein d'Aertrycke zoals de nieuwe speeltoestellen en de nieuwe Kastelenroute.	Provincie West-Vlaanderen en Dienst Ruimtelijke Planning	Uitgevoerd

MINDER EN BETER BOUWEN

Acties	Wat?	Initiatiefnemer?	Wanneer?
Strategie implementatie DNA van het Dorp-masterplan	Uitwerken van een strategie om de visie 'minder en beter bouwen' uit het DNA van het Dorp-masterplan te implementeren om op korte termijn pragmatisch om te gaan met vergunningsaanvragen voordat het kader voor kwaliteit en verdichting voor Torhout is opgemaakt.	Dienst Ruimtelijke Planning/kwaliteitskamer	KT
DNA van het Dorp-masterplan goedkeuren in de gemeenteraad	Goedkeuren masterplan in de gemeenteraad. Het is de eerste actie die genomen moet worden om ervoor te zorgen dat de onderstaande acties nog mogelijk zijn en het beleid van de stad Torhout niet wordt ingehaald door de marktwerking.	Dienst Ruimtelijke Planning	KT
Woonuitbreidingsgebieden vrij houden van bebouwing	Opstarten gesprekken/workshops met landbouwers die vandaag actief zijn op de landbouwgrond die bestemd is als WUG. In beeld brengen van hun actuele werking, plannen voor de toekomst, en brainstormen hoe er verder aan het landschap kan gebouwd worden.	Dienst Ruimtelijke Planning	MLT -
	Inschatting laten maken van de mogelijke planschade	bv. door HOGent, Peter Lacoere	KT
DNA van het dorp-masterplan Wijnendale integreren in het 'kader voor kwaliteit en verdichting' Torhout	Integreren van de visie uit het hoofdstuk 'minder en beter bouwen' in het nog op te maken 'kader voor kwaliteit en verdichting' voor de volledige stad, waarin de meerwaardes (bouwen aan het landschap, betaalbaar wonen, dynamiek voor het dorpshart, nieuwe typologieën ...) verder worden uitgewerkt.	(Aan te stellen) studiebureau & dienst Ruimtelijke Planning	KT/MLT
Site Lammens	Opstarten gesprek met eigenaar, stad Torhout en omwonenden	Provincie	KT/MLT
	Uitwerken van visie en masterplan voor de site Lammens door een extern ontwerpbureau. Dit in overleg met eigenaar, stad Torhout en omwonenden.	Stad Torhout in samenwerking met eigenaars en de provincie	KT/MLT
	Opmaak gemeentelijk RUP, met advies van Provincie	Stad Torhout	KT/MLT

DYNAMISCH DORPSHART

Acties	Wat?	Initiatiefnemer?	Wanneer?
<i>Uitzetten concreet tijds kader voor verdere uitwerking masterplan dorpshart</i>	Dialogo verderzetten met familie Vanhulle om te komen tot een concreet tijds kader voor de verdere denkoefening. Op basis van dat standpunt kan de verdere aanpak sterk verschillen. Indien de familie Van Hulle op MLT wenst over te gaan tot herontwikkeling is het belangrijk op KT reeds verder onderzoek en ontwerp op te starten. Hierbij dient bijzondere aandacht te gaan naar de basisbehoeften noodzakelijk in Wijnendale zoals een buurtwinkel. Maar ook op meerwaardes die bijdragen tot een 'dynamisch dorpshart': een groen dorpspark, een dorpsal en kwalitatieve publieke ruimte met een dorpsparking.	Stad Torhout in dialoog met familie Vanhulle	KT/MLT
<i>Voorbereidende studie m.b.t. mobiliteit/parkeren</i>	Eventuele bestaande parkeerdruk in Wijnendale in beeld brengen. Plus bijkomstige parkeernood door extra woonontwikkeling in het dorpshart uitzetten. Hierbij moet in dialoog worden gegaan met de school, verenigingen, kerk ... mbt voorzieningen en programma. (in dezelfde mobiliteitsstudie voor de klimaatrobuuste straten)	(Aan te stellen) studiebureau & dienst Mobiliteit	KT
<i>Verdere uitwerking dorpshart</i>	Opmaak inrichtingsplan gehele dorpshart binnen krijtlijnen masterplan	ontwerpbureau/Stad Torhout	op initiatief/aangeven familie Vanhulle, of voorbereidend door stad om inzichten zelf te verwerven.

VII. BIJLAGES

In de bijlages voegen we een aantal bouwstenen toe voor een klimaatrobuust Wijnendale.

De eerste vier fiches behandelen de algemene maatregelen: (1) het hergebruik van hemelwater stimuleren voor niet-drinkbare toepassingen, (2) het ontharden of aanleggen van waterdoorlatende verharding waardoor er minder afstroom plaatsvindt, (3) groendaken aanleggen die extra capaciteit bieden voor regenwaterbuffering en (4) wadi's aanleggen om hemelwater vertraagd in de bodem te infiltreren.

De volgende vier fiches behandelen de meer specifieke ingrepen: (5) topografie als vertrekpunt om water op een natuurlijke manier te laten afstromen, (6) een groen dorpsplein op de top van het plateau met aandacht voor water i.f.v. droogte, (7) een Groen-Blauwe Fietsstructuur die zichtbaar hemelwater afvoert met vergroening van het straatbeeld en (8) een systeem van oppervlakkig watertransport, de straten die afwateren vanaf de fietsstructuur naar de G62.

HEMELWATERHERGEBRUIK

FUNCTIE

hergebruik van hemelwater voor niet-drinkbare toepassingen

hergebruik berging infiltratie transport waterbescherming

EFFECTIVITEIT

hergebruikmaatregelen hebben in principe geen bergingscapaciteit (in het slechtste geval zit hemelwaterreservoir vol en kan deze tijdens intense neerslag geen hemelwater vasthouden)

RUIMTEBESLAG

beperkt **ondergronds** **publiek**
omvangrijk bovengronds **privé**

BIJKOMENDE BATEN

vermindering drinkwatergebruik

KOSTEN

€ € € € 1500-2800/regenput standaardtank + pomp

PRINCIPEWERKING

VOORBEELDEN

regenput

© Livios

regenwaterton

Rainproof Amsterdam

regenwaterzak in kruipkelder

VARIANTEN MET ZELFDE PRINCIPEWERKING

regenput, waterton, (regen)waterzak, waterschutting

ONTHARDEN

OF WATERDOORLATEND VERHARDEN

♦ FUNCTIE

Ontharden of waterdoorlatende verharding aanleggen waardoor er minder afstroming plaatsvindt

hergebruik

berging

infiltratie

transport

waterbescherming

♦ EFFECTIVITEIT

geen bergingscapaciteit (tenzij er onder waterdoorlatende verharding ondergrondse berging voorzien wordt)

♦ RUIMTEBESLAG

beperkt

ondergronds

publiek

omvangrijk

bovengronds

privé

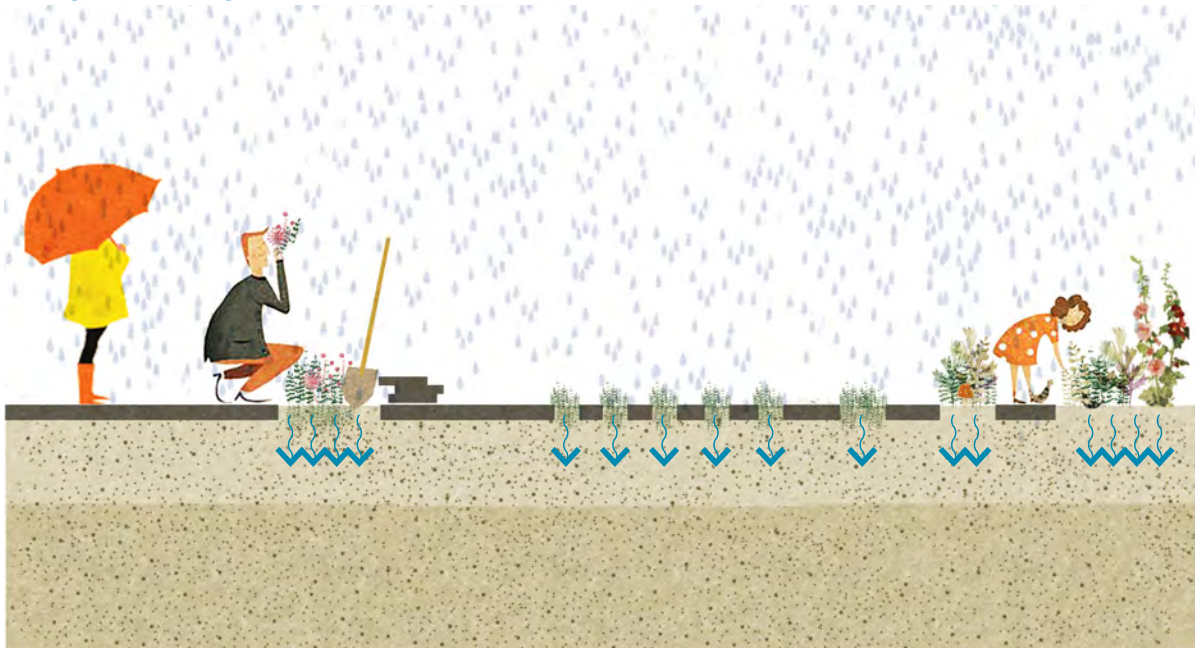
♦ BIJKOMENDE BATEN

vergroening (reductie hittestress, ...)

♦ KOSTEN

€ € € € € 45-155/m²

♦ PRINCIPEWERKING

♦ VOORBEELDEN

snedes uit beton

OPEK Leuven

berkenbast

tegelpatronen

Benthemplein Rotterdam © atelier GROENBLAUW

♦ VARIANTEN MET ZELFDE PRINCIPEWERKING

open verharding, waterpasserende verharding, verbeterd poreus grondpakket
of waterdoorlatende verharding met waterberging (grindpakket, ondergrondse buffer) onder de verharding

GROENDAK

FUNCTIE

dak dat door een dunne substraatlaag met begroeiing capaciteit biedt voor regenwaterbuffering

hergebruik

berging

infiltratie

transport

waterbescherming

EFFECTIVITEIT

*Intensief groendak (15 -25 cm diep): 30 - 80 mm
Polderdak: tot 135mm*

*extensief groendak (max 15 cm diep): 8- 25 mm
waterdak: ifv hoogte & draagkracht dakconstructie*

RUIMTEBESLAG

beperkt

ondergronds

publiek

omvangrijk

bovengronds

privé

BIJKOMENDE BATEN

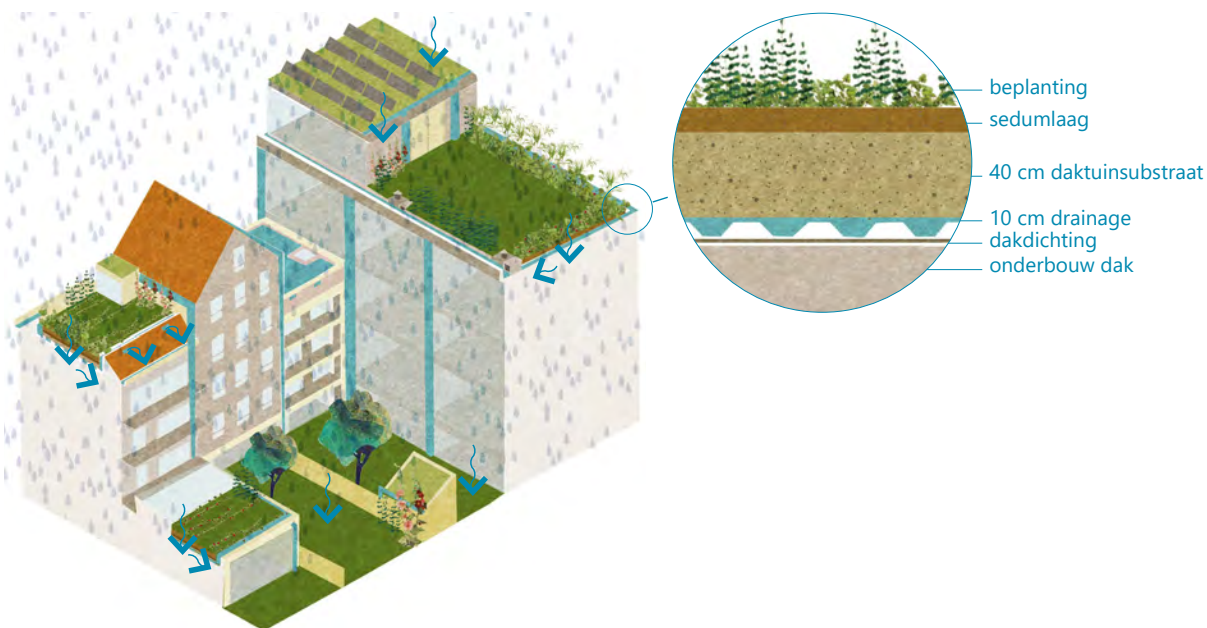
vergroening (reductie hittestress, ...)

KOSTEN

€ € € € € € **€ 60-100/m²** extensief groendak
€ € € € € € **€ 105-170/m²** intensief groendak

€ € € € € € **€ 160-235/m²** polderdak
€ € € € € € **€ 25-65/m²** waterdak

PRINCIPEWERKING

VOORBEELDEN

©Joru support greenroof
extensief groendak

©de Dakdokters, keizergracht
intensief groendak

© Amsterdam Rainproof
polderdak

VARIANTEN MET ZELFDE PRINCIPEWERKING

sedumdak, dakkker, slim waterdak

WADI

♦ FUNCTIE

Een wadi is een laagte in het maaiveld waarin hemelwater zich kan verzamelen en in de bodem kan infiltreren.

hergebruik

berging

infiltratie

transport

waterbescherming

♦ EFFECTIVITEIT

afhankelijk van het volume en de dimensionering van de wadi

♦ RUIMTEBESLAG

beperkt

ondergronds

publiek

omvangrijk

bovengronds

privé

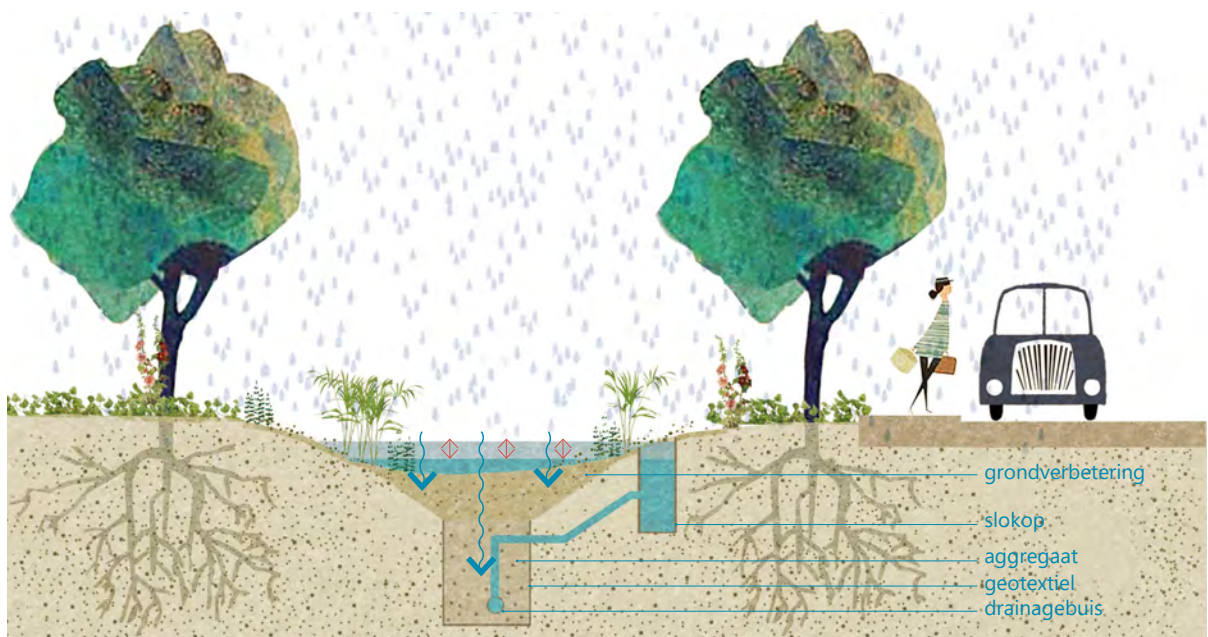
♦ BIJKOMENDE BATEN

vergroening (reductie hittestress, ...)

♦ KOSTEN

€ € € € 20 - 95/m²

♦ PRINCIPEWERKING

♦ VOORBEELDEN

©biodiversity

©watershedcouncil

♦ VARIANTEN MET ZELFDE PRINCIPEWERKING

regentuin, bioswale, regenpark, reliëf in de tuin, ...

TOPOGRAFISCH DETAILLEREN

OF WATER TOPOGRAFISCH GELEIDEN

FUNCTIE

geleiding van hemelwater door bewuste hoogteverschillen in de openbare ruimte (wegenis, voetpad, etc.) zodat er minder of geen schade optreedt als er water op straat staat. Water sturen naar plekken in de openbare ruimte waar het tijdelijk kan blijven staan, zonder al te grote consequenties

hergebruik

berging

infiltratie

transport

waterbescherming

EFFECTIVITEIT

vermijden van schade tijdens wateroverlast

RUIMTEBESLAG

beperkt

ondergronds

publiek

omvangrijk

bovengronds

privé

BIJKOMENDE BATEN

vergroening (reductie hittestress, ...)

KOSTEN

afhankelijk van ontwerp

PRINCIPEWERKING

VOORBEELDEN

berging op straat

holle wegen

holle weg

Van Hallestraat © Merlijn Michon

VARIANTEN MET ZELFDE PRINCIPEWERKING

holle straat, waterberging op straat, drempels als watersturing, herintroductie van het trottoir, ...

WATERPLEIN

♦ FUNCTIE

stadsplein met bassins om tijdelijk overtollig hemelwater op te vangen, te infiltreren en vertraagd af te voeren

hergebruik

berging

infiltratie

transport

waterbescherming

♦ EFFECTIVITEIT

afhankelijk van de dimensionering

♦ RUIMTEBESLAG

beperkt

ondergronds

publiek

omvangrijk

bovengronds

privé

♦ BIJKOMENDE BATEN

multifunctioneel ruimtegebruik

♦ KOSTEN

€ € € € 275-2500/m³ aanleg

♦ PRINCIPEWERKING

♦ VOORBEELDEN

Speelakker NHW © vvnordwijkerhout.nl

Benthemplein R'dam © Ossip van Duivenbode

Waterplein Tiel © Jan Bouwhuis

♦ VARIANTEN MET ZELFDE PRINCIPEWERKING

waterspeelplaats

GROENBLAUWE STRUCTUREN

♦ FUNCTIE

inzetten op bestaande groenblauwe structuren in de stad voor de waterhuishouding.

hergebruik

berging

infiltratie

transport

waterbescherming

♦ EFFECTIVITEIT

afhankelijk van de dimensionering en schaal

♦ RUIMTEBESLAG

beperkt

ondergronds

publiek

omvangrijk

bovengronds

privé

♦ BIJKOMENDE BATEN

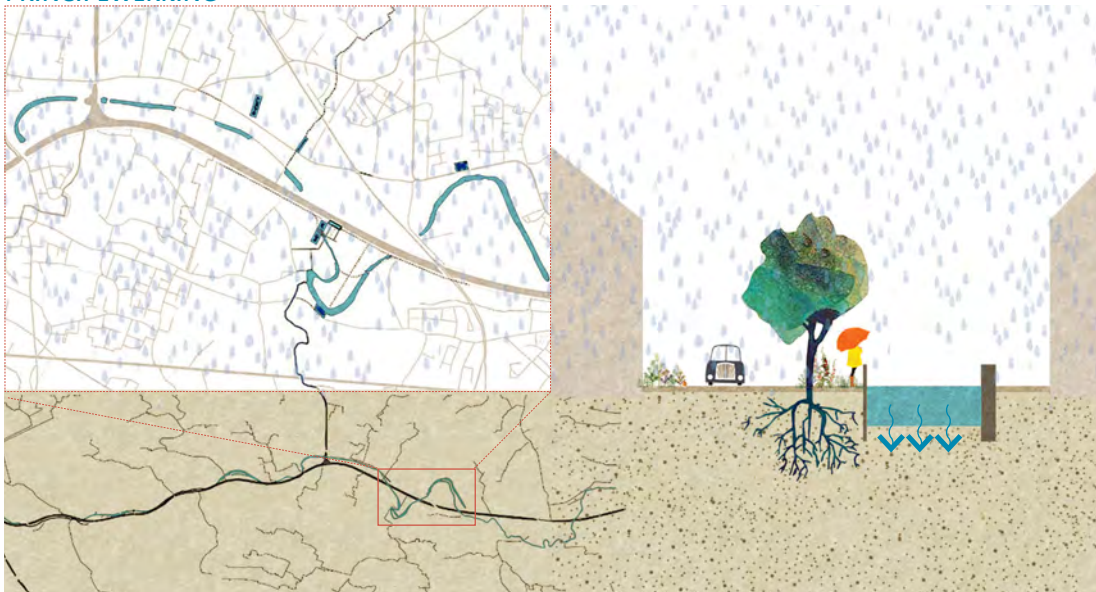
vergroening (reductie hittestress, ...)

♦ KOSTEN

kosten zijn afhankelijk van schaal en omvang

♦ PRINCIPEWERKING

♦ VOORBEELDEN

oude meanders

inzetten van groene zones in de stad en oude stadsstructuren

Dijleterrassen Leuven

♦ VARIANTEN MET ZELFDE PRINCIPEWERKING

inzetten groenzones voor waterberging, grote (groene) lanen als transportassen, heropwaarderen (lokale) waterlopen, hergebruik oude meanders, openleggen gekanaliseerde waterwegen

OPPERVLAKKIG HEMELWATERTRANSPORT

♦ FUNCTIE

zichtbaar oppervlakkige afstroming van hemelwater

hergebruik

berging

infiltratie

transport

waterbescherming

♦ EFFECTIVITEIT

afhankelijk van de dimensionering

♦ RUIMTEBESLAG

beperkt

ondergronds

publiek

omvangrijk

bovengronds

privé

♦ BIJKOMENDE BATEN

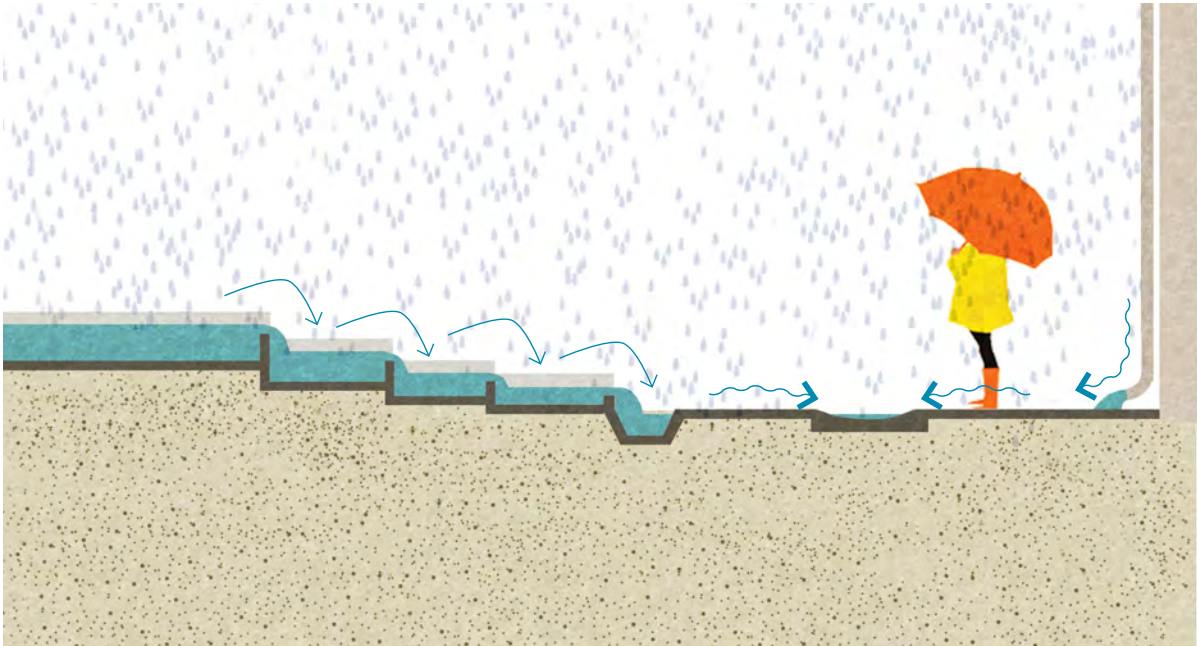
vergroening (bij gebruik van greppel)

♦ KOSTEN

€ € € € 50-240/m aanleg gootjes

€ € € € 25-100/m aanleg greppel

♦ PRINCIPEWERKING

♦ VOORBEELDEN

oppervlakkige afwatering

hemelwatercascade

open gootjes

greppel

© atelier dreiseitl

Andre Vaxelaire

♦ VARIANTEN MET ZELFDE PRINCIPEWERKING

open goot, greppel, hemelwatercascade, ...

OPGEMAAKT DOOR:

MAAT-ONTWERPERS
Forelstraat 55B, 9000 Gent
www.maatontwerpers.be
info@maatontwerpers.be

CONTACTPERSOON
Filip Buyse
fbu@maatontwerpers.be
+32 485 65 76 86

MAAT —
ONTWERPERS

IN SAMENWERKING MET

TAKK
Leithstraat 18, 9000 Gent
www.takkcommunicatie.be
hallo@takkcommunicatie.be

CONTACTPERSOON
Alain Tack
alain@takkcommunicatie.be
+32 479 41 09 43

IN OPDRACHT VAN:

Provincie West-Vlaanderen
Koning Leopold III-laan 41, 8200
Sint-Andries
www.west-vlaanderen.be

CONTACTPERSOON
Karl Catteuw
karl.catteuw@west-vlaanderen.be
+32 50 403 426

Stad Torhout
Aartrijkestraat 11/B, 8820 Torhout
www.torhout.be
info@torhout.be

CONTACTPERSOON
Lieselotte Denolf
lieselotte.denolf@torhout.be
+32 496 397 392

